

DIRVA

THE FIELD
Nr. 60
Rugp.-August 7, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Pasižymėjo lietuviai sportininkai

B. ZALOGAITYTĖS NUOTRAUKA JAV SPORTO LAIKRAŠČIUOSE. — MASKVA KREIVA AKIM STEBI LIETUVIŲ IR LENKŲ DRAUGAVIMĄ. — TIK TRYS SVĖDO ANSAMBLIO NARIAI Į BRIUSELĮ. — BIBLIOTEKAI SKIRTOS LENTOS Į GARAZĄ, O KNYGOS Į ŽALIAVŲ RINKĄ. — KAS BUS IŠRINKTAS JAU ŽINO, BET RINKIMŲ KOMEDIJA ŽARASUOSE BUS.

Taline (Estijos) liepos 22 d. pasibaigusiose lengvosios atletikos varžybose Birutė Zalogaitytė nusiviedė ietį 53 metrus ir 97 centimetrus. Tai naujas Lietuvos rekordas (moterims), trečia vieta pasaulyje, pirmą vietą Sovietijos.

Jonas Pipynė 1500 metrų nuobėgo per 3 minutes ir 49.6 sekundes, tuo būdu jau trečią kartą iš eilės laimėdamas Sovietijos čempiono vardą 1500 m. bėgime.

Naują Lietuvos rekordą 800 m. bėgime pasiekė Karaliūnaitė (2:12).

Po šių varžybų B. Zalogaitytė, J. Pipynė ir A. Mikėnas (20 km. ėjime Taline užėmė trečią vietą) buvo paskirti į Sovietijos komandą lengvosios atletikos varžyboms su amerikiečiais Maskvoje.

Čia Mikėnas nepateko į pirmąsias tris vietas. Tačiau B. Zalogaitytė ietį numetė toliau ir už amerikietes ir jos fotografiją, kaip vienos iš tu rengtynių žvaigždžių, pateko net ir į Amerikos laikraščių sporto skyrius (liepos 29).

J. Pipynė (Amerikos laikraščiuose — Jonas Pippine, kaip net Pippin) tik tik neralenkė amerikiečio Jim Grelle (iš Portland, Oregon), kuris 1500 m. nuobėgo per 3 minutes ir 46.7 sekundes, o Pipynė per 3:47.3, tai yra, atsiliko tik 0.6 sekundes, tuo būdu užimdamas antrą vietą šiose varžybose.

Kai lietuviai sportininkai dalyvauja tarptautinėse rungtynėse, ant jų uniformų pastaruoju metu esti užrašyta LIF-ŠUVA, tačiau tarptautinėse rungtynėse jiems tenka dėvėti uniformas su užrašu CCCP (= SSSR).

DRAUGAVIMAS SU LENKAIS

Liepos 21 dieną gana triukšmingai atšventus "Liaudies seimo" nutarimų (susišvietinti) metines, 22 dieną P. Rotomskis, santykių su užsieniais draugijos pirmininkas suorganizavo Vilniuje ir Lenkijos "Liaudies respublikos" 14-tųjų metinių paminėjimą, šūkiu "Už glaudesnius ryšius su Lenkijos Liaudies respublika!"

Pagrindinį pranešimą darė lenkiškojo dienraščio (CZERWONY SZTANDAR) redaktorius A. Fedorowicz. Nuo pereinamųjų metų pareigūnų ir menininkų apsilankymai Lenkijoje labai padažnėjo. Sakoma, kad lenkai susilaukė priekaištų iš Maskvos už per uolų draugavimą tiesiog su lietuviais, lyg ir aplenkiant Maskvos tarpininkavimą. Švedo ansamblis pernai Lenkijoje buvęs priimtas daug entuziastingiau, negu rusų ansambliai.

Prie Dariaus-Girėno žuvimo vietos nuvykusi delegacija buvo Soldino (dabar vad. Pčelniko) miške užtruko neilgai (uždėjo vainiką), bet ta proga buvo nuvežta į Varšuvą, kur viešėjo dvi dienas, lankė teatrus, muziejus, turėjo iškilmingą priėmimą ir eilę pasitarimų, kaip dar labiau sustiprinti bendravimą. Buvo liudininkas ir iš sovietinės ambasados.

BRIUSELIN ISVYKO TIK TRYS KONCERTUOTOJAI IŠ LIETUVOS

Liepos 25 d. per Maskvą į Briuselį iš Vilniaus išvyko švedo ansamblio trejetukas: birbyninkas Pranas Tamošaitis, su kanklininkais Regina Tamošaitienė ir Antanu Žemaičiu. Tik jie bus "LTSR" reprezentantai Sovietijos valdomų tautų koncerte Pasaulinėje parodoje. Visas ansamblis (ar jo didžiulia) gal vėliau pasirodys Prancūzijoje ir Italijoje. Be to, kalbama apie B. Dvariono pasirodymą Londone šį rudenį.

SUNKU KOVOTI SU BIUROKRATJA

Lietuvos "Sovnarchozo" (Liaudies ūkio Tarybos) centre per pirmąsias 136 šių metų darbo dienas (ligi birželio 12) buvo gauta 9993 įvairūs raštai ir telegramos, tuo pačiu metu atsakymų išsiųsta 6950, tai yra, vidutiniškai po 72-73 kiekvieną darbo dieną gaunamųjų raštų ir po 51-52 atsakymų.

Ištaigos partiečiai mano, kad tiek popierizmo yra per daug ir reikalauja apčiuopiamesnių darbų vietoj susirašinėjimo. Giramos tuo požiūriu maisto pramonės valdybos. Blogiausiai veikusios statybos valdybos viršininkas (Grigorijus Molotokas) atleistas iš pareigų. Gal tie dalykai turėjo itakos ir Ozarskio pakėitimui Kairiu, kuris buvo tv. gerai veikusių maisto pramonės valdybų prižiūrėtojas.

NET BIBLIOTEKOJ SUKČIAUJA

Respublikinės bibliotekos (buv. Centralinės valstybinės bibliotekos, dabar esančios Do-

nelaičio g. 2b, buv. Prekybos rūmuose) direktorius išsirašė iš Kareljos lentų bibliotekos lentynoms, bet įrengė ne lentynas, o sau garažą. Pastaruoju laiku pradėjęs likviduoti nereikalingas knygas — pardavinėti jas vadinamą "antrinių žaliavų" surinkimo įstaigai. Knygas nurašas į nuostolius, o iš tos įstaigos gautus pinigus už žaliavą sau į kišenę. Jau pardavęs šešis ar aštuonis sunkvežimius bibliotekos knygų.

ZARASUOSE BUS "RINKIMAI"

Mirus K. Didžiuliui, kuris tarp ko kita buvo ir deputatas Maskvos Tautybų Soviete nuo Zarasų apygardos, ši apygarda dabar turės išrinkti naują deputatą. Iš Maskvos paskelbta, kad rinkimai Zarasų apygardoje (Dūkšto, Dusetų, Ignalinos ir Zarasų rajonuose) turės įvykti sekmadienį, rugpjūčio 31 dieną.

Kas bus "išrinktas", partijos centro komitetai Maskvoje ir Vilniuje jau dabar žino. Bet visticiek Zarasų apygardoje įvyks keletas susirinkimų, kuriuose bus pasiūlytas vienas, o gal du ar trys kandidatai, visuose susirinkimuose tie patys, nes jiems bus iš partijos centro pasakyta, ką galima siūlyti. Toki "pasiūlymai" turi būti atlikti rugpjūčio pradžioje. Jei bus pasiūlyti du trys kandidatai, iš jų tik vienas, kurį partijos centras jau dabar žino, sutiks kandidatuoti. Vėliau kaip rugpjūčio 15 tą kandidatą rinkimų komisija oficialiai įregistruos ir ne vėliau kaip rugpjūčio 19 paskelbs apie jį žinias. Tada prasidės smarki agitacija, kad jį išrinktų.

Tuo pačiu metu rinkimu apylinkėse bus atidaryti rinkimų sarašai ir bus žiūrima, kad visi (nuo 18 metų amžiaus) būtų juose įrašyti, o jei pasitaikytų koks "liaudies priešas", kad būtų išbrauktas. Rugp. 31 d., visi turės eiti balsuoti, neišskiriant ir tą dieną pro šalį pravažiuojančių pakeleivių ar laikinai atvykusių svečių. Balsuotojų bus, kiekvieno atveju, daugiau kaip 99%, ir visi bus balsavę už tą geriausį, nes vienintelis kandidatas, išskyrus, žinoma, keletą nemokšų, kurie kokių nors būdu bus balsavimo lapelį sugadinę.

JAV armija savo jėgas Libane papildė nauja tankų siunta. Nepaprastai JAV pasiuntinys Robert Murphy Beirute pareiškė, kad JAV įgulos iš Libano nepasitrauks prieš rugsėjo 23 d., t. y., kol nepasibaigs prez. Chamouno kadencija. Murphy išreiškė "didžiausią susižavėjimą ir respektą" naujai išrinktam Libano prez. Gen. Shehab, kuris šiuo metu tebėra kariuomenės vado pareigose, ir pastebėjo, kad amerikiečių įgulų klausimas taip pat buvęs aptartas ir su juo.

Jordane britai ir amerikiečių aviacija sustabdė oro tilto operacijas. Izraeliui įspėjus JAV ir Britaniją, jog jo kariuomenė pradėsianti šaudyti į Iektuvus, gabenančius maistą ir naftą Jordane esančioms britų įguloms. Nasserio provincija Sirija uždarė judėjimą per sieną.

Britai ir amerikiečių pareigūnai tiki, kad abu veiksmams yra sovietų inspiruoti.

Vienam jordaniečių sunkvežimio vairuotojui, gabenusiam maistą, prieš pat sienos uždarymą Sirijos pasienio sargyba pareiškė: "Esi paskutinis, kuri praleidžiam. Mes jau sustabdėme britų ir amerikiečių skridimus per Izraelį, ir mūsų sekantis žingsnis bus uždaryti Suez kanalą Vakaru laivams, plaukiantiems į Akabą". Akaba yra vienintelis Jordano uostas prie to pat vardo įlankos.

IR VĖL IŠ PRADŽIOS

Chruščiovas atsisakė viršūnų konferencijos Jungt. Tautų Saugumo Tarybos rėmuose ir per sovietų delegaciją New Yorke pareikalavo nepaprastojo Jungt. Tautų plenumo posėdžio.

Jis pareiškė, vis dar tebesitikijs, kad viršūnų konferencija nebūsimanti nukelta tolimai atečiai, ir pabrėžė, kad noris jos ne Jungt. Tautų rėmuose.

Chruščiovo pareiškimas buvo paskelbtas po tris dienas trukusių slaptų pasitarimų su komunistinės Kinijos "bosu" Maoce-tungu. Chruščiovo žodžiais, Saugumo Taryba su Formozos delegatu, atstovaujančiu Kinijai, praktiškai esanti paraližuota ir negalinti veikti nepriklausomai nuo JAV.

Prez. Eisenhoweris sutiko su Chruščiovo pasiūlymu. Jis nurodė ambasadoriui H. C. Lodge iš naujo iškelti Saugumo Taryboje amerikiečių liepos 18 d. rezoliuciją, kurioje kalbama apie Jungt. Arabų Respublikos maišymąsi ir vidinius Libano reikalus ir reikalaujama padidinti Jungt. Tautų pajėgas, kad jos galėtų pakeisti JAV įgulas.

Sovietai, aišku, reikalauja svarstyti jų rezoliuciją, pagal kurią amerikiečių ir britų įgulų išlaipinimas Vid. Rytuose turi būti pasmerktas, kaip agresijos aktas ir reikalaujama tas įgulas kuo greičiausiai atitraukti.

Chruščiovas savo pareiškime nepasakė, ar jis dalyvaus nepaprastajame Jungt. Tautų plenumo posėdyje, kuris greičiausiai bus suauktas po poros dienų. Valst. sekr. Dulles, šiuo metu viešis Brazilijoje, pareiškė, kad JAV nesvyruos Vid. Rytų klausimą svarstyti Jungtinėse Tautose, tačiau pageidauja, kad jis pirma būtų išdiskutuotas Saugumo Taryboje. Iš Baltųjų Rūmų spaudos šefo Hagerty pareiškimo aiškėja, kad prez. Eisenhoweris posėdžiuiose nedalyvaus.

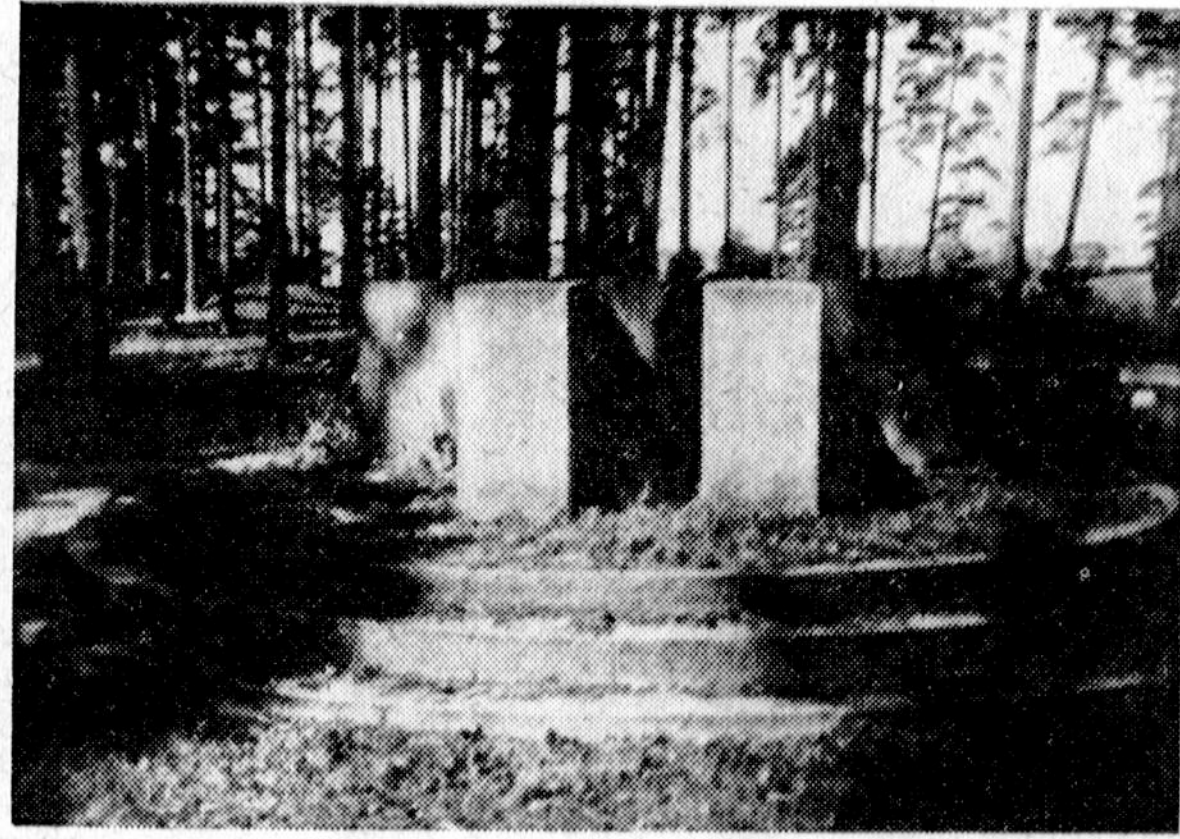
Kiek anksčiau Chruščiovas indų laikraštiniams pareiškė, kad jis esąs priešingas "savonorių" ar reguliarių kariuomenės siuntimui į Vid. Rytus, nes tai rodytų, kad artėjas "tikras karas".

JAV armija savo jėgas Libane papildė nauja tankų siunta. Nepaprastai JAV pasiuntinys Robert Murphy Beirute pareiškė, kad JAV įgulos iš Libano nepasitrauks prieš rugsėjo 23 d., t. y., kol nepasibaigs prez. Chamouno kadencija. Murphy išreiškė "didžiausią susižavėjimą ir respektą" naujai išrinktam Libano prez. Gen. Shehab, kuris šiuo metu tebėra kariuomenės vado pareigose, ir pastebėjo, kad amerikiečių įgulų klausimas taip pat buvęs aptartas ir su juo.

Jordane britai ir amerikiečių aviacija sustabdė oro tilto operacijas. Izraeliui įspėjus JAV ir Britaniją, jog jo kariuomenė pradėsianti šaudyti į Iektuvus, gabenančius maistą ir naftą Jordane esančioms britų įguloms. Nasserio provincija Sirija uždarė judėjimą per sieną.

Britai ir amerikiečių pareigūnai tiki, kad abu veiksmams yra sovietų inspiruoti.

Vienam jordaniečių sunkvežimio vairuotojui, gabenusiam maistą, prieš pat sienos uždarymą Sirijos pasienio sargyba pareiškė: "Esi paskutinis, kuri praleidžiam. Mes jau sustabdėme britų ir amerikiečių skridimus per Izraelį, ir mūsų sekantis žingsnis bus uždaryti Suez kanalą Vakaru laivams, plaukiantiems į Akabą". Akaba yra vienintelis Jordano uostas prie to pat vardo įlankos.

Per karą sugrautas Dariaus ir Girėno paminklas Soldine iki šio laiko tebėra neatstatytas.

INFLIACIJA ŽENGIA TOLYN

SUSIRŪPINIMAS INFLIACIJĄ PAZABOTI. — IŠ KO SPRENDZIAMA APIE ŪKINIO ATOSLŪGIO PRAĖJIMĄ. — NAUJAS SENATVĖS PENSIJOS ĮSATYMAS. — BEVEIK 12 MILIJONŲ ASMENŲ GAUNA PENSIJAS.

Kas yra infliacija? Atsakymas priklauso nuo asmens, kurio klausiamė.

Federalinės valdžios ekonomistas pasakys, kad ūkinio gyvenimo priešas, kai kuriais atvejais pavojingesnis, negu krizė. Nuo jos kenčia visi — darbininkas ir milijonierius, dėl jos yra kaltos unijos ir bendrovės.

Unijos pareigūnas — nepagrįstas korporacijų kainų kėlimas, darbininko uždirbto dolerio mažinimas. 1947-1949 metų doleris šiandien yra vertas 76 centų; infliacijos priežastis glūdi didžiojoje bendrovėse.

Didelės korporacijos, kurios darbininkai priklauso unijai, atstovai atsakys, kad darbininko produkcija kasmet pakyla 2-3 procentus analizuojant paskutinių 12 m. laikotarpį, tuo tarpu atlyginimai darbininkų padidėjo 4-5 procentais per metus, paskutinių 12 m. laikotarpį. Skirtumas yra infliacija, už ją yra atsakingos unijos.

JAV ekonominiame gyvenime pažabojus vieną priešą — krizę, antrasis — infliacija nerodo silpnumo ženklų. Priešingai, jam duodama naujos jėgos — jau pakeltos plieno ir aliuminijos kainos, kurios infliacijos grandinė įjungs daugelio kitų produktų kainas.

Šių metų liepos mėn. plieno darbininkai gavo sutartyje numatytą atlyginimų pakėlimą, vidutiniškai apie 20 centų į valandą, skaitant uždarbį, pensijas ir kitus pagerinimus. Plieno bendrovės, "dejavusios" apie porą mėnesių dėl padidėjusios gamybos kainos, pakėlė plieno toną apie \$4.50.

Šis infliacinis ir kartu ūkinio atsivairojo stabdymo ženklas Washingtono buvo labai šaltai priimtas. Yra galimybė, kad šis kongresas, bet tyrinėjimo re-

zultatai yra labai abejotinos korekcijos vertės.

Bendrovės, žiūrėdamos vien tik pelno taško, vargu pateisintų šį žygį. Juk pernai už plieno laužą mokėjo \$60.00 tonai, dabar \$30.00. O kur yra egzistuojančio ekonominio gyvenimo faktoriai — esamas biznio atoslūgis? Kainų efektas kitiems gaminiams, — juk plienas daugumoje yra žaliava kitoms įmonėms?

Galbūt vienintelis pasiteisinimas yra tas, kad šis plienų kainų pakėlimas yra vienas iš žemiausių nuo Antrojo Pasaulinio karo. Devyni viršijo šį, dešimtas 1954 m. laike ūkinio atoslūgio buvo žemesnis — \$3.00 už toną.

Kalbant apie kainų kėlimo eigą, tektų pastebėti, kad šį kartą pirmoji buvo ne didžioji United States Steel Corp., kuri pagamina vieną iš 3 tonų JAV, ir kuri praityje nustatydavo pakėlimo aukštį ir laiką, bet maža Armco plieno bendrovė.

Padidinus atlyginimus aliuminijos darbininkams 24 centais, metalo svaras pakilo 7/10 cento.

Prie šiu infliacijų įvykių pridėjus galimus automobilių darbininkų uždarbį paukštiniškus, kai sutartis bus pasirašyta, automobilių kainas — plienas jau pakėlė apie \$10, — elektros išdirbinių darbininkų unijos prašoma pakėlimą, turime visą eilę punktų, kurie anksčiau ar vėliau pradės rodytis aukštesnių kainų forma.

Buvęs prezidento Eisenhowerio ekonominis patarėjas J. Hauge, paklaustas apie ūkinę padėtį, pareiškė "the recession is ended". Kad ekonominis gyvenimas gerėja, rodo sekantieji faktoriai:

1) Centrinio banko gamybos rodiklis pakilo iki 130 vienetų birželio mėn. Balandžio mėn. buvo 126. Liepos mėnuo neatnešė staigmenų, bet galimas mažas paauigimas.

2) Fabrikų darbo savaitė birželio mėn. pailgėjo puse valandos — svarbus ženklas, kad biznio aktyvumas pamažu pradeda reikštis.

3) Dirbančių pajamos pamažu didėja, lyginant su kovo ir balandžio mėn. Ypatingai pakilo ūkininkų pajamos viršijančios paskutinių penkių metų lygį. Ūkininkai nestokoja perkamos galios, pirkime yra aktyvūs.

4) Kai kurios korporacijos pradeda šaukti į darbą atleistus darbininkus. Goodyear Tire and Rubber Co., General Electric Co., Westinghouse Electric, Republic Steel po keleto šimtų darbininkų pašaukė į darbą. Ūkio mašinų — irankių ir namų statybinių medžiagų įmonės artimoje ateityje planuoja padidinti dirbančių skaičių.

5) Automobilių fabrikantai tikisi, kad 1959 m. modeliai turės geresnį pasisekimą, numato parduoti 5.4 milijono automobilių. Šiuo metu modelių bus parduota apie 4.6 milijono vienetų, tuo tarpu 1957 buvo nupirkti 6 milijonai automobilių.

6. Plieno gamyba palengva kylanti. Šiuo metu išnaudojama 57% pajėgumo; paskutiniame šių metų ketvirtyje produkcija gali siekti 70%. Numatomas mažas,

Min. S. Lozoraičio raštas

Hammarkjoldui

Ryšium su sovietų sukelta Viduriniųjų Rytų krize Lietuvos Diplomatinis šefas Min. S. Lozoraitis yra pasiuntęs Jungtinių Tautų organizacijos generaliniam sekretoriui D. Hammarkjoldui šitokį raštą:

"Kadangi Sovietų Sąjungos vyriausybė pasisakė prieš pasiuntimą Jungtinių Valstybių kariuomenės į Libaną ir Didžiosios Britanijos kariuomenės į Jordaniją, turį garbės priminti Jungtinių Tautų Organizacijai, kad sovietų vyriausybei neleistina reikšti tokį nusistatymą, nes ji yra nusikaltusi brutališkais ir nuolatiniais tarptautinės teisės ir Jungtinių Tautų statuto pažeidimais. Maskvos vyriausybė tebelaiko Lietuvą neteisėtoji kariuonė okupacijai, kuri yra sovietų kariuomenės įsiveržimo į mano kraštą pasekmė. Toji vyriausybė yra taip pat nusikaltusi tokiomis pat agresijos ir smurto aktais prieš kitas Centro ir Rytų Europos valstybes, sunaikindama jų nepriklausomybę bei laisvę.

Tokiu būdu Maskvos vyriausybė neturi nei teisinio, nei moralinio pagrindo priešintis akcijai, kurią Jungtinės Tautos ir Didžioji Britanija vykdo dviejų Viduriniųjų Rytų valstybių nepriklausomybei apsaugoti, tų valstybių teisėtų vyriausybių įsakymu prašymu ir atitinkamai teisės nuostatomis. Be to, sovietų vyriausybės laikysena šiuo klausimu dar kartą aiškiai parodo visišką tarptautinės teisės ir tautų teisės panieką, kuri yra tiek primestos Lietuvai priepaudo, tiek Sovietų Sąjungos bendrosios politikos pagrindu.

Viduriniųjų Rytų įvykiai yra naujas įrodymas, kad kovai su ta politika, be kitų priemonių, reikia, kad Jungtinės Tautos keltų savo balsą ne tik už Sovietų Sąjungos grasamas valstybes, bet taip pat už tų valstybių nepriklausomybės atstatymą, kurios, kaip Lietuva, jau yra sovietų pavergtos".

JIE ĮSIJUNGĖ Į DIRVOS TALKĄ

Į baigiamą \$20,000 vaju įsijungė šie Dirvos bičiuliai:

Inž. V. Cinvaskas, Cleveland\$25.00
Bronius Kasakaitis, Chicago\$25.00
Ponia E., Cleveland\$25.00
Balys Muliolis, Chicago\$10.00

Su šiandien skelbiamais iš viso gauta\$19,046.30
Dar būtina reikia\$953.70

Iš skelbiamų davinių matyti, kad jau reikia nepilno vieno tūkstančio, ir vaju bus užbaigtas. Jį turime baigti dar šį mėnesį, kad galėtume laiku įvykdyti skelbtuosius planus. Taigi laukiame greitos talkos, nuoširdžios vajuos baigimo talkos.

bet pastovumas kilimas, nes paklausa iš automobilių, statybos, naftos ir ūkio mašinų pramonės padidins užsakymus.

Senatvės pensijos įstatymo pasikeitimas yra jau įvykęs faktas. Naujasis įstatymas, praėjęs atstovų rūmuose, bus priimtas senato. Žinoma, galimi maži pakeitimai, bet pakėlimas yra tikras dalykas.

Pagal naująjį įstatymą dirbantysis ir darbdavys mokės po 2 1/2% už \$4,800.00 uždarbio, arba po \$120.00 į metus. Šiuo metu mokame \$94.50 į metus. Pakėlimas per metus duos apie \$1.1 bilijono, iš kurių \$700 milijonų eis mokėjimui gaunantiems pensijas (jie gauna 7% pakėlimo) ir \$400 milijonų į pensijų fondą. Šiuo metu JAV 11.8 milijono asmenų gauna pensijas ir 9 iš 10 asmenų yra šio įstatymo ribose.

J. Kazlauskas

Naujoji "Miss Universe" Luz Marina Zuloaga iš Kolumbijos ir Miss USA Eurylyne Howell registruojasi ekskursijai po Hollywoodą.

Capt. Robert M. White

Capt. Robert A. Rushworth

Pirmąjam JAV kandidatui į erdvę kpt. Iven Kinchelelo žuvus, jo vieton paskirtas ligšiolinis žuvusiojo antrininkas kpt. R. M. White. Naujasis antrininkas — kpt. R. A. Rushworth.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIUS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Baly Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIUS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D. J. (Incorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Baly Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atek. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:
V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Papienas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šia savaitę...

Baly Gaidžiūnas

Prieš kelias dienas Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntiniai Amerikoje įteikė Valstybės Departamentui notas, kuriose prašo ir toliau laikyti teisingos pažiūros į dabartinę tų valstybių padėtį, jų nepripažinti sovietams ir jas padėti išlaisvinti.

Geral, kad artinantis vieno, kitam ar kitokiems didžiųjų susitikimui, mūsų pasiuntiniai pasirūpino, gal ir kiek aplinkinių kelių, bet, matyt, toks buvo rastas geriausias, priminti Valstybės Departamentui, kad mums tuose pasitarimuose nebūtų padaryta jokios skriaudos.

Skaitant tuo reikalu išsiuntintą mūsų pasiuntinio pranešimą lietuvių spaudai (nežinia, kokio turinio jis buvo išsiuntinetas amerikiečių spaudai, o pagaliau ar iš viso buvo išsiuntinetas), kyla kai kurių minčių, ypač liečiančių bendrojo pranešimo pavadinimą, "Pabaltijo valstybių atstovai įteikė notas Valstybės Departamentui".

Toks pavadinimas yra per daug netikslus, nes, kas sudaro Pabaltijo valstybes, mes iki šiol neturime tikslaus apibrėžimo ir vargu ar greit turėsime. Pagaliau, kada mes visokiomis pastangomis siekiame gyvą savo valstybės vardą palaikyti kitų žmonių tarpe, mums reikia jį visad ir vartoti. Nėra jokios prasmės jungti į bendrą kurį pavadinimą ir tuo nublukinti tiesioginį, kiekvienam į akis krintantį tikrąjį vardą. Nereikia užmiršti, kad mūsų valstybės vardą ne taip jau gerai žino ne tik eiliniai, bet ir jau gerai prasilavinę amerikiečiai.

Kodėl, sakysim, negalima ir šiuo atveju, pranešimą siunčiant, buvo užvardinti: "Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių atstovai įteikė notas Valstybės Departamentui". Atrodo, kad taip elgiantis būtų tikslingiau ir teisingiau padaryta Lietuvos reikalui.

Pradžios savaitės "Sandarą", atspausťas toks redaktoriaus samprotavimas apie vykusį Bostone Kongresą ir Dirvos pasiskaidymą:

"Dirva" dabar bando iškinti, jog už visus skandalingus incidentus toje didžiulėje suėgoje kalti ne "bendruomenininkai", bet ALT vykdomasis komitetas, kuriame jau tikrai esą ligoninių ir apsirgusių. Pastarieji, girdi, ne taip žiūrėję į ateitį, kaip patsai Kongresas.

Cia verta pastebėti, jog tas būrelis triukšmadarių tai nebuvo visas Kongresas, o tik mažutėlė jo dalelė. Apie 90 nuoš. atstovų buvo rimti, atsakomieji žmonės.

O kas link tų ligoninių ir apsirgusių Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomam komitete, tai galime pasakyti štai ką. Tie nuolatiniai ir žiaurūs "bendruomeninkų" puolimai prieš to kongreso vadovybę ir tuom pat sykiu prieš ALT'ą, galėjo susirginti ir sveikiau žmogų. Taip, ištikro, atsitiko su kongreso pirmininku, kuris negalėjęs pakeisti to viso cirklo, pasitraukė nuo scenos.

"Sandarą" ir toliau kaltina,

kad tame kongrese "netvarką" darė bendruomenininkai, gi kaip žinia, "Draugas" ir "Naujienos" savo straipsniuose kaltino tautininkus. Labai keista, kad palaimintoji ALT trijulė, visais klausimais taip lengvai sutarimą randanti, tokiu nedideliu klausimu nesusitaria.

O kas liečia tuos 90% ramių, kuriuos žavi "Sandaros" redaktorius, juk jie vienbalsiai priėmė tokias rezolucijas, kurių net ir paskelbti bijomasi. Gi dėl ligoninių, kurie "Sandaroje" minimi, tai jie tikri dideli ligoniniai, jei nebemoka įvertinti natūralios kritikos ir paties gyvenimo pareikalautų reformų.

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

APIE KULTŪROS IR GINKLŲ FONDUS

A. Merklio pastaba, jog Lietuvos vyriausybė nebuvo palanki Kultūros fondo steigimui tik dėl to, kad valstybės biudžete buvo skiriama pakankamai lėšų kultūros reikalams, ne viską pasako.

Teisybė, iš esmės nėra skirtumo, kokiame biudžeto straipsnyje je prašomos lėšos kultūros reikalams, jei tos lėšos vistiek su renkamos tiesioginių ar netiesioginių mokesčių rinkimo būdu. Skirtumas yra, kas tas lėšas valdo ir skirsto.

Kultūros fondo idėja buvo tokia: valstybė iš mokesčių pajamų tam tikrą dalį skirtų Kultūros fondui, o tas lėšas valdytų jau ne vyriausybė, bet mažiau ar daugiau suvisuomeninta fondo taryba ar valdyba.

Kultūros fondo idėją triukšmingiausiai palaikė, lyg tyčia, Paleckis, berods, Liūdas Gira ir kiti.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REPUBLIC 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaeland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad. antradi., ketvird., penktadi.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso REPUBLIC 7-5020
Namų WALbrook 5-3765

J. Ramonis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Ejimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Kas ir kur?

• Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai įteikė notas Valstybės Departamentui ryšium su numatoma viršūnių konferencija.

• Keletas Lenkijos lietuvių mokytojų, daugiausia iš Suvalkų trikampio, buvo išsiųsti į Lietuvą ir Klaipėdoje surengtuose vieno mėnesio kursuose pagilino lietuvištinis dalykus.

• Jau tikrai žinoma, kad PLB Seime, be JAV ir Kanados, dalyvaus atstovai dar ir iš šių kraštų: Argentinos, Brazilijos, Britanijos, Italijos ir Venecuelos. Tikimasi, kad taip pat atvyks iš Vokietijos, Šveicarijos ir kitų kraštų.

• Argentinoj atstovais į PLB Seimą yra išrinkti: I. Padvalskis, gen. Daukantas, kun. Garšva, agron. Santaras, inž. Stašaitis, inž. Ramanuskas, J. Gliošas ir V. Cibavičius. Dalis seime dalyvaus asmeniškai, kitus pavaduos jų antrininkai.

• Britanijos lietuvių Seime atstovaus asmeniškai, ar per antrininkus: M. Bajorinas, R. Baublys, T. Grikinas, K. Kasperas, A. Kaulėnas, kun. Kazlauskas ir F. Neveravičius.

• Nauji liet. kompozitorių kūrinių seiminių koncerte. Pasaulio Liet. Bendruomenės Seimo proga įvykstančiame koncerte Carnegie Hall salėje bus atlikta finalas iš naujo B. Markaičio veikalo — religinės poemos "Kancios naktis". Atliks mišrus choras ir simf. orkestras.

Taip pat bene pirmą kartą bus išpildyta VI. Jakubėno poema, "Mano pasaulis" (žodžiai Putino). Šį veiklą atliks solistai, mišrus choras ir simf. orkestras. Šie du veikalai sudarys koncerto pirmąją dalį. Diriguos Alf. Mikulskis. Taip pat seiminiam koncerte bus atlikta ištrauka iš dviejų Karnavičiaus operų: Gražina ir Radvila Perkūnas. Atliks solistai, choras ir simf. orkestras.

• Simfony of the Air orkestras palydės mūsų solistus ir jungtinį chorą laike PLB seiminio koncerto Carnegie Hall salėje. Šis orkestras turi garsią praeitį, nes

kiti "nenuoramom", nors buvo ir labai rimtų palaikytojų.

Vyriausybė, turbūt, turėjo įspūdį, kad tokio fondo valdymą, taigi ir kultūros kėlimo politikos nustatymą, žymia dalimi pretenduoti dalyvauti kaip tik tokie idėjos "aktyvistai". Ši perspektyva, turbūt, daugiausia ir lėmė, kad vyriausybė į tą idėją ėjo "atstupsta" ir atsikirsdavo posakiu, esą, jei norite, pavadinkime visą švietimo ministerijos biudžetą Kultūros fondu...

Ginklų fondo rinkliavų sėkmingumo palyginimas su Kultūros fondo siūlytomis rinkliavomis irgi ne visai tikslus. Esu tikras, kad, jeigu tie patys metodai (stiprus skatinimas ir aukų lapai greta algų lapų) būtų buvę pritaikyti Kultūros fondo reikalams, tai rezultatai būtų buvę tikrai ne menkesni.

V. R., New York

Saukite Mr. NORBUTAS
406 Citizens Bldg.

MAin 1-5252
850 Euclid Avenue

Namų telefonas TU 6-1149

jo dirigentu yra buvęs Toscanini, kai jis priklausė NBC kompanijai. Ir dabar jis yra vienas žymiausių simf. orkestrų Amerikoje.

• Išgirsime lietuviškos muzikos. National Broadcast Corporation (NBC) radijo stotyje New York'e inž. J. Oakshott įreikdavo į juostą žurnalisto Juozo Valako turimas naujausias lietuviškos muzikos plokšteles. Jos bus grojamos per minėtą radijo stotį. Plokštelių perdavimo laikas bus pranešta vėliau.

• Vasarvietė NIDA Linden, Mich. orui atsilus susilaukia vis daugiau vasarotojų. Neseniai čia atostogavo dr. K. Paulavičius. Šiuo metu vasaroja: V. M. Petrulius su šeima, S. Mantautienė, V. Mantautas, Č. E. Anužiai su šeima, L. Šopytė ir K. Dudėnaitė. Vasarvietė yra visai netoli įvykstančios tautinės skautų stovyklos, ir jei kas norėtų tuo metu pasinaudoti, rašykite K. K. Kodačiams, Nida, Linden, Mich.

LOS ANGELES

Praėjusių metų žiemos eszono Los Angeles miesto valdybos švietimo skyriaus suruoštoje kultūrinėje kavalakadoje Hollywoodo, lietuvių programa (jā tvarkė Bendruomenės Los Angeles apylinkės v-ba) sutraukė pilną salę amerikiečių publikos. Ji lietuvių pasirodymą labai šiltai įvertino. Šiomet tokia kavalakada, ten pat, jau prasidėsą spalio mėnesyje ir truks iki kitų metų kovo mėnesio galo. Dalyvauti kviečiama visos tautybės, galinčios būti kuriuo būdu parodyti savo tautinį meną. Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės valdyba jau dabar rūpinasi tinkamo laiko parinkimu ir geros programos sudarymu, kad šiemetiniis pasirodymais susilauktų nemažesnio dėmesio.

Kaip ir pernal, taip ir dabar tuo reikalu daugiausia rūpinasi apylinkės pirmininkas K. Liaudanskas, kuris apylinkės pirmininko pareigoms yra perrinktas jau antri metai.

• Milžiniškas atstumas tarp Los Angeles ir New Yorko ir su tuo susijęs nemažos išlaidos, Los Angeles lietuvių viešėjimą New York'e daro tikrai retu įvykiu. Bet šiemet, atrodo, tuo atžvilgiu bus ar tik ne rekordiniai metai: gegužės mėnesio gale, Tautinio Kongreso proga, iš Los Angeles į New Yorką buvo nuvykę dr. P. Pamataitis ir A. Latvėnas. Dabar, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo proga, į New Yorką iš Los Angeles rengiasi vykti VI. Bakūnas, muz. Br. Budriūnas ir poetas Bern Brazdžionis. Galimas daiktas, kad dar atsiras ir daugiau.

Rugsėjo pirmomis dienomis, kad ir ne į New Yorką, bet vis dėlto labai tolimą kelią — Chicago ir paskui į Tabor Farm įvyksiantį santariečių suvažiavimą, rengiasi Br. Raila su visa

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

FRANCES P. BOLTON

CONGRESSMAN

22nd District

šeima, pasišovęs visus kelionės sunkumus nugalėti automobiliu. Iš Chicago neseniai grįžo Los Angeles Marija ir Juozas Af-tukai, dalyvavę SLA seime.

Mažiausio dėmesio buvo parodyta Amerikos Lietuvių Tarybos šauktam kongresui Bostone, kur iš Los Angeles, iš vietinio ALTO gavęs 100 dolerių kelionpinigių, buvo nuvykęs Los Angeles ateitininkų veikėjas I. Medžiukas.

• Pasaulio gražuolės "Miss Universe" rinkimuose Long Beach (pramogų ir pramonės miestas 26 mylių atstu nuo Los Angeles), šiemet dalyvavo ir viena lietuvaitė — Marcelė Vali-bus, Miss Florida titulu.

• Neseniai Hollywoodo mirė dar vienas, berods bene paskutinis, filmų pionierius ir tos pramonės magnatas Warner. Kaip ir daugelis kitų, jau mirusių šios pramonės magnatų, imigravusių Rusijos žydų, Warner irgi buvo... iš Lenkijos imigravęs žydėlis, čia "pradėjęs skudurais ir baigęs fabrikais".

BOSTON

• Į Bostoną atvyko aktorai H. Kačinskas ir skema, kurie drauge su vietos dramoms sambūriu, vadovaujant p. Gustaičiams, repetuoją "Vinca Kudirka" ir "Raudonąjį Vyną", su kuriais kitą mėnesį vyks į Chicago. Repeticijas vyksta Tautinės S-gos namuose.

• Sv. Petro lietuvių parapijos klebonui kun. Pr. Virmauskui popiežius suteikė Right Reverend Monsignor titulą.

• "Laisvės Varpo" mecenatas Petras Vaičiūnas liepos 28 d. sukvietė savo vilon visą šios radijo programos vadovybę ir savo bičiulius pasidailinti mintimis dėl radijo ir kitos visuomeninės veiklos. Vėliau susirinkusieji buvo nuvežti į Onset Bay restoraną, kur buvo užsakyti pietūs. Šiame pobūvyje dalyvavo per 30 asme-

nų, jų tarpe: P. Viščinis, J. Vai-sunkumų nugalėti automobiliu.

Tokie pobūviai tikrai duoda progos pasidailinti mintimis ir suartėti, nepaisant dabartinės padėties, anksčiau ar vėliau atvykusiems. P. Vaičiūnas tikrai ne vien materialškai, bet ir moraliskai pagal išgales remia lietuvių radijo "Laisvės Varpas" programą ir ja rūpinasi.

• Dr. J. Girmius, Lietuvių Enciklopedijos redaktorius, su šeima atostogauja Alauso vasarvietėje, Pembroke.

• J. Kapočius leidyklos ir kitais reikalais lankėsi Washingtono, Philadelphiaje ir New York'e.

• Inž. V. Izbičkas — Akad. Sąjūdžio Bostone p-kas, išvyko atostogauti į Chicago.

• Bronė Vaičiaitienė dalyvavo mirusio Jono Alekno laidotuvių se Clevelande.

DIDELE DOVANA SKAUTEMS

Pijus Vaičaitis Bostono lietuvių skautams padovanojo trejas savo darbo kankeles, vertė apie 200 dol. Tuntininkės Nenortienės rūpesčiu skautės yra p Giedraičio mokyklos skambint. įvairias lietuviškas daineles.

Bostono lietuviai skautai jau 6 metai savo sueigoms naudoja Liet. Tautinės S-gos patalpas kur atskirame kambaryje yra įrengtas skautų būklas. Per š. m. pirmąjį pusmetį buvo naudotas 350 valandų. Jie patalpomis naudojasi nemokamai, tačiau skyriui susidaro daug išlaidų, apmokant šviesą, vandenį, kurą. Todėl šis reikalas turėtų būti pagrindinai persvarstytas, kad bent tas išlaidas padengytų skautų vadovybė, ir jos nebūtų užkrautos vien tik Tautinės S-gos nariams. Siūlau skyriaus vadovybei visus netikslumus kuo greičiau išaiškinti ir sutvarkyti su skautų vadovybe, nes nariai negali visą laiką išlaikyti tą padėtį.

Narys

A. A. DR. M. COLNEY
PAMINKLO STATYMO
KOMITETO
P A D E K A

Dr. M. J. Aukštikalnio-Colney Paminklo Statybos Komitetas praneša, kad gegužės mėn. 25 d. Waterburio Kalvarijos kapinėse ant a. a. dr. Colney kapo buvo pastatytas ir kun. W. Vičo pašventintas.

Dail. Ed. Krasauskas ir inž. Pr. Gaizutis nepagailėjo savo darbo ir su atsidėjimu sukūrė itin gražius projektus. Paminklas buvo iškaltas pagal inž. P. Gaizutio projektą, kaip žymiai pigiau pagaminamas. P. Gaizutis daug brangaus laiko sugaišo projekto įvykdymo priežiūrai. Abu autoriai nuo honoraro atsisakė, už ką Komitetas jiems reiškia ypatingą padėką.

Aukų surinkta \$1300.
Paminklas kainavo \$1220.
Įvairios išlaidos susijusios su pastatymu \$80.

Komitetas, susidedąs iš Č. Bo-

gušo, A. Campės, S. Geonito, M. Kleinaičio, A. Paliulio, I. Rakauskas, A. Staskevičius, J. Valkausko ir dr. P. Vileišio (pirm.) savo užsibrėžtą paskirtį sėkmingai atliko dėka nuosirdžių tautiečių — aukotojų.

Komitetas didžiai dėkoja visiems aukotojams. Žemiau dedamas aukotojų sąrašas, bet atsi-prašoma, kad laikraščio vietos taupymo sumetimais, netalpinama aukojusių mažiau kaip \$2.00.

Aukojo: \$125 — ALT S-gos Centro Valdyba.

Po \$50.00 — ALTS Waterburio sk. ir X. X. iš Sodus, Mich.

\$35.00 — Šeštokaitis L., Waterbury.

Po \$30.00 — Dr. V. Avizonis N. Y. ir A. Staškevičius Waterbury.

Po \$25.00 — ALTS Chicago sk., Lietuvių Bendr. Waterburio apyl., Meany P. J. Holycke, Mas., Rakauskas I. ir Valkauskas J. Waterbury.

\$20.00 — Janušauskas Vl. Waterbury.

Po \$15.00 — Gureckas M., Krasauskas Ed., Stulginskaitė J. ir dr. Vileišis P. Waterbury.

\$12.00 — Geonitas S. Waterbury.

Po \$10.00 — Iš New York: Abraitis V. & S., dr. Čekas ir ponias, Mackevičius A. ir S., P. Prockienė Bir., Rastenis Vinc., Senikas A. D., Taut. Akad. Sam-būris, Valaitis J. ir O. Iš Chicago: inž. Bartkus E., Dirmekis B. T., Lapinskas A. Iš Waterburio Ateitininkų S-ga, Budzinskis J., Bulota A., Conn. Lumber Co., Liet. Fronto Bičiuliai, Kuzmickas L., Kuras P., Lapinskas A., Lith. Chamber of Commerce Auxiliary, Stokus J., Strikulis X., Liet. Tremtinių D-ja, Visoc-kis Th., Zemaiteitis O. Iš Newark N. J.: Lith. Press Club, ir iš New Haven, Conn.: Conn. Soc. of Nat-ureopathic Physicians.

Po \$5.00 — Iš New York: Bal-us J. S., Paprockas P., Siliūnas K., Sirusas J., Sliuvinas J. Iš Chicago: dr. Biežis S. Iš Cleve-ando: Gaidžiūnas B., Mauritis V. ir A. Iš Hartfordo: Chase W., Liaukus Vikt., Lith. Amer. Citiz. Polit. Ind. Club. Iš Mahanoy Plain, Pa.: Nekraš Br. Iš New Britain: Demikis K. Iš Baltimo-re, Md.: ALTS skyrius. Iš Waterburio: Adams J., Aukštulius A., Bajorinas S., Banis Fr., Be-asparis Anna, Bendleris J., Bo-gušas C. ir E., Brazauskas M., Campė A., Delinikis Th., Di Na-poli E., Dzimidis A., Janušaitis J., Jevutis J., Kazlauskas Joseph, Kleinaitis M., Kudirka A., Ku-rauskis P., Kušlys A. ir A., Le-leika Fr., Ledeika V. ir B., Lu-toševičius J., Marshalla B., Ma-onis A., Matusevičius V., Mont-vidas J., Ollis W., Pesienė M., Petrutytė, Puodžiukaitis J. ir V., Rakauskas A., Raugalis J. ir A., Ream R., Rudnick J., Rušinskas M., Samoska J., Shaknaitis Fr., Shukaitis E., Shukis S., Shurkus J., Shuknaitis J., Stankaitis Fr., Statkus J., Traškauskas J., Trei-ays V., Urėnas J., Vaitkus V., Valteris V., Varneckas V., Vy-as E., Wasiliauskas W., Zailekas P., Zambauskas W., Žilinskis Ks.

Po \$3.00 — Yanikunas Mary, Karčiauskienė M., Karpavičiūtė Fr., Modern Printing Co., Sau-laitis A. ir M., Trečiokas J., Ži-linskas Vl. ir Musteikis K. Iš Chicago.

Po \$2.00 — Iš New York: Zo-barskas S. ir X. Iš Chicago: Bakšys A., Binkis V., Blinstru-bas T., Cinkus J., Girėys B., Man-kus S., Mažeika V., Ramanau-skas K., Vėbra P. Iš Los Angeles, Cal.: Dūda B. ir A. Iš Waterburio: Adomaitis Jonas, Barstys Ver., Balandis H., Bogušas M., Čepurna K., Daukienė, Drevins-kas P., Kazlauskas Juozas, Kai-revičius S., Karalius Z., Krau-čiūnas Ig., Kuzmickas V., La-nauskas A., Laureckienė St., Ma-žeika J., Miklinevičienė St., Ma-čickienė O., Paliulis A., Paske-vičius A., Ramazas V., Seliokas K., Sharkis P., Šliževičius B., Tatkauskas A., Vengris J., Vaiš-ys A., Zemaiteitis J.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra-kandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS. dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

Kazimieriniai metai (4)

LIETUVA IR TOTORIAI

J. JAKŠTAS

Plačiuose Rusijos lygumos plotuose nuo 13 a. vidurio pirmavo lietuviai ir totoriai. Kaip pirmieji iš savo vakarinio centro turėjo pasilenkę slavus, taip paskutiniai iš rytinio centro — Aukštinės ordos Pavolgij. Iš šeiminių kavinimo bendruose plotuose mezgėsi ir jų tarpusavi santykiai, prasidėjusieji jau XIV a. Šiuo metu jau randasi pirmosios totorių sodybos Lietuvoje.

Totorių sodybų dideliu kūrėju ir jų globėju buvo Vytautas D. Jis, visašališkai cementuodamas didžiąją valstybę, statydamas įvairiose vietovėse sustiprinimus, įžiūrėjo totoriuose tinkamus gynėjus ir juos sodino į sustiprintas vietas. Kaip tik tuo metu vykę suomaisčiai Aukštinės ordos, davę progos ir Vytautui įsikisti į jų vaidus, atvedė nemažą totorių į Lietuvą. Bet daugiausia totorių į Lietuvą bus atnešę iš Krymo, ypač po to, kai Vytautas pasiekė Juodąją jūrą ir prie jų priartėjo.

Gražusis Krymo pusiasalis — senoji graikų kolonija Chersonesas — nuo viduramžių pradžios pasidarė įvairių tautų užėja ir kai kurių kolonijai. Įvairios Azijos tautelės, pasklidusios pietinė Rusijoje, aplankydavo ir Krymą. Patvariausiai jame įsikūrė gotai, kurie su sava valstybe išsilaikė iki turkų užkariavimo XV a.

I viduramžių galą ypač garsėjo Kryme genuiečių kolonija su Kafos miesto centru. Ji dominavo plačiu žemumini kraštu prekyboje, kaip rodo jų (Kufos vardo) iškasamos monetos. Tačiau daugiausiai bus paveikę Krymą ir jam davę savo vyraujančią tautinį pobūdį totoriai, įsilenkę į jį XIV a. pradžioje. Jie pradžioje buvo Aukso ordos šaka ir šiosios kanų valdomi. Nuo XV a., jie pasidarė savaimingi ir išsivystė į didelę ir pavojingą galybę kaimynams.

Dar pirmo nepriklausomo Krymo valstybės kano Chadži-Giriejaus (1423-67) — gimusio Traukuose — laikais buvę geri santykiai su Lietuva dingę prie jo sūnaus Mengli-Giriejaus. Šis tapo Jono III sąjungininkas ir jo skatinamas puldinėjo Lietuvą.

Čia pietuose susidarė Lietuvai pavojinga padėtis dėl turkų įsigalėjimo. Jie, užkariavę Konstantinopolį, ėmė siekti ir šiaurinių Juodosios jūros pakraščius, buvusių ligšiol Lenkijos bei Lietuvos įtakų sferoje. Kazimiero Jogailaičio globai, pvz., buvo pasidavęs Moldavijos kunigaikštis ir Kufos miestas. Užėmus turkams Krymo pusiasalį ir svarbius miestus prie Juodosios jūros, lenkai ir lietuviai liko atstumti pietuose, kaip jie buvo atstumti rytuose. Dabar (nuo 1479) totoriai, jau turkams palenkę, pradėjo nesiliaujamus Lietuvos D. K-tijos žemių puolimus.

Plėšikiškų žygių eilė žmonių galvose itin giliai įstrigo Simeono dienos vardu Kievo apipilėsimas (1482 IX 1 d.), kur daug žuvo ar buvo išvesta į nelaisvę. Belaisviu tarpe atsidūrė vaivada Jonas Chodkovičius, katalikų vyskupas ir Pečioros archimandritas.

Totorių puolimai tuo ypač buvo bauginantys, kad jie gaudė kiek galima daugiau belaisvių ir juos nusiuvė į Krymą pardavimui ir vergijai. Juk Krymo pusiasalis tais laikais garsėjo vergų prekyvietėmis ir supirkietiš belaisviai gabenti į turkų kraštus, daugiausia į Egipto mamelikų (tuo vardu vadinti Nylų kraštą valdę turkai kariai).

Juo labiau siaubingai tapo lietuviams totorių puolimai, kad jie siekdavo centrinių Lietuvos sričių. Štai 1506 jie perėjo Nemuną ir atsidūrė Lydos ir Naugarduko apylinkėse. Tik naujai paskirtas kariuomenės vadas Mykolas Glinskis sumušė juos ties Klecku ir jie turėjo atsitraukti.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill. MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

Nesiliaujami totorių puolimai pratuštino pietines Lietuvos D. K-tijos sritis ir davė progos jose kurtis visokiems nuotykių ieškotojams ir svieto perėjūnams, iš kurių vėliau kilo savotiška kazokų bendruomenė.

Totorių puolimai, kaip ir Maskvos ekspansija, veikė, be abejo, Lietuvos visuomenę ir ne be reikšmės buvo šv. Kazimiero garbinimui vystytis. Kad totoriai baugino Lietuvos visuomenę, liudija tuo metu kilęs sumanymas sustiprinti Vilnių mūro tvirtovę, kas netrukus ir buvo įvykdyta.

(Bus daugiau)

ANOJ PUSĖJ

JAU TIK DABARTIES TEMOMIS

Sovietijos kultūros ministerija paskelbė konkursus operos, baletų ir muzikinės komedijos libretams. Vilniškis rašytojų sąvairtaštis "Literatūra ir menas", pranešdamas apie tai savo nariams, pabrėžia: "I konkursus priimami kūriniai tik dabarties tematika".

AKMENYS BILIONUI, GARBĖ PARTIJAI

Netoli Anykščių esančiame Liudiškių piliakalnyje, dabar pa-

vadiname Biliūno kalnu, pagal arch. V. Gabriūno projektą pastatytas paminklas rašytojui Jonui Biliūnui.

Pats paminklas esąs 14 metrų aukščio, kaip iš nuotraukos matyti, gana nesekoningas, jį viršų smailėjantis keturkampis tašytų lauko akmenų bokštas su dengta aikštele viršuje.

I paminklo atidarymo mitingą buvo atvykęs J. Paleckis, partijos CK sekr. V. Niunka, rašytojų d-jos sekr. E. Mieželis ir kt. Visi kalbėjusieji, pradedant

svečiais, baigiant vietiniais partijoms atstovais, veik nieko nepasakė apie Biliūną ir jo kūrybą, o niekino Nepr. Lietuvos laikotarpį ir gyvėsi, jog "tik tarybiniais metais sudarytos sąlygos teisingai ir visapusiškai įvertinti... visos mūsų praeities palikimą".

RESTAUROJAMI ISTORINIAI PAMINKLAI

"Literatūra ir menas" 27 Nr. rašo, kad Galvės ežero saloje vyksta dideli restauracijos darbai. Pagal arch. Br. Krūminio "galutinį" projektą atstatomi pilies gyvenamieji namai, kuriuos uždengus ir "sudėjus į langus vitražus, kraštotyrininkai piliję įrengs muziejų, kurio ekspozicijoje bus surinkta medžiaga apie Trakų senovę". Esą, toliau vykdomi ir moksliniai-tiriamieji darbai. Birželio 20 d. netoli pusiasalio ant Galvės ežero kranto aptiktos sienos liekanos, kurių ištyrimas pareikalaus dar daug pastangų. "kol bus išaiškinta visa eilė ginčytinų galutinio Trakų pilies restauravimo darbų".

Taip pat esanti restauruojama Gelgaudo pilies Vytėnuose aplinka. Jau baigiama atstatyti keleto terasomis išdėstytų tvėnkinių sistema.

Esą baigiami restauracijos-konservacijos darbai ir Kauno pilie. Šiemet bus atstatyta pietryčių bokšto supanti žiedinė siena su požeminėmis šaudyklomis. Pagal arch. S. Čerškutės projektą pradėdama tvarkyti pilies aplinką. Arch. K. Mekas dar šiemet kasinės pilies teritoriją, ieškodamas duomenų apie piliję buvusius įrengimus.

Remontuojama Raudonės pilis. Ateinančiais metais numatoma pradėti 1944 m. nugriauto bokšto atstatymą.

Taip pat esančios paskirtos lėšos šv. Petro ir Povilo bažnyčios restauravimui. Šiais metais busiant restauruota išorė, o 1959-1961 m. vidus.

VILNIUJE NERODĖ

Sovietijos dailininkų parodoje iškabintas didelis (180x240 cm.) Sofijos Veiverytės paveikslas, pavadintas "Lietuviai emigrantai užsienyje". Komunistinė spauda pasakoja: "Pradžioje buvo numatyta, kad jis bus eksponuotas tik Vilniuje, respublikinėje dailės parodoje. Tačiau vėliau kultūros ministerija ir dai-

lininkų s-gos taryba jį atrinko Maskvos parodai".

Idomu, kodėl jis "nespėtas parodyti" Vilniaus parodoje? Negi ir ten propagandinis melas prieina liepto galą?

TAI BENT ARIA!

Stasys Anglickis eilėrašty "Entuziastai" sako:

Alksnį milžinas griebė [vienvagis —

Lyg smilgelę keverst po [vaga.

Griebė kelmą aptrešusį, [kadugį žalią

Ir paguldė glotniai po žeme.

Ar ten medžiai, kaip smilgos, ar vagų gilumėlis, kaip Katyno duobių? Jurgis Kukalis

KELIASI Į JAV

Jonas Kalvaitis, keletą metų išgyvenęs Australijoje, atvyko į Chicago. Jis, kaip aktyvus Australijos Lietuvių Bendruomenės narys, juos ir atstovaus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime.

Jono Kalvaičio brolis Antanas, buvęs Lietuvos konsulas, gyvena Chicagoje, o Brunonas gyvena Bostone.

Iš Argentinos į JAV persikėlė trys lietuvių šeimos, taip pat aktyviai dirbusios tenyksių lietuvių tarpe. Jos yra: Santarai, Stašaičiai ir Vaitkevičiai.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimus iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Stroh's puikus skonis čia prasideda...

Parodyta viršų yra vienas iš Stroh's 19 blizgančių vario katilų. Apačioj šių katilų, liepsnos virš 2000 laips. temperatūros, juos verda. Šis didelis karštis duoda geriausią skonių puikiausiu dalykų. TAI IR YRA UGNIES VIRIMAS! Ugnies virimas duoda lengvesnį, skanesnį, daugiau gaivinantį alų, nepalyginamą su kitais. Joks kitas Amerikos alus nėra verdamas taip — ugnim verdamas 2000 laips. — ir tas yra dėl to, kad joks kitas Amerikos alus neturi skonio kaip Stroh's! BANDYK STROH'S ŠIANDIEN!

Jums patiks

Stroh's

šviesesnis!

Dabar už vietines kainas!

The Stroh Brewery Company
Detroit 26, Michigan

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

Pagaliau iš bažnyčios išėjo vaikas, kurį vedė ponas gedulo drabužiais; vaikas parodė senį, pribėgo prie jo ir skrybėlėn imetė sidabrinį pinigą. Senis dėkodamas pagarbiai nulenkė galvą ir aš — iš mano nelaimingo išsiblašymo — vos nepadėkojau mažajam aukotojui, toks linksmas aš buvau. Mano draugas rūpestingai suvyniojo brangią dovaną į randoną nosinę ir palinkęs, tarytum tebedėdamas ant pečių vargonėlius, nuėjo tolyn. Aš atsitiktinai neturėjau ko veikti ir galvodamas, jog po sunkaus ligoninės oro mažas pasivaikščiokimas prieš pusryčius nepakenktų, lėtai nusekiau jį per Senos tiltą. Porą kartų jį prisivijau ir jau buvau beprojas per petį su "Buon Giorno, Don Gaetano!" Tačiau, pats nesuprasdamas kodėl, paskutinę akimirą vis atsilikdavau, leisdamas jam truputį nutolti. Staiga nustebe save paklaudamas, kodėl būtinai aš dėjau tokius gražius šiltus kailinius, o prieš mane einas senis turti tik ploną, apdėvėtą kostiumą. Kodėl pusryčiai laukė manęs, o ne jo? Kodėl aš turėjau liepsnojančią židinį savo jaukiame kambaryje, o senis visą dieną turėjo klajoti įlėmėmis, kad nemirtų badu, kol vėlai vakare įlėdavo į nykų urvą, kur jis, negalėdamas apsiginti nuo žiemos nakties šalčio, išsėjos kitos dienos kovai dėl duonos kšnio?

Ir iš karto man pašiekė, kodėl aš paradau, pamatęs jį stovintį prie šventos Notre-Dame, kodėl aš nedrįsau jo pasveikinti — aš gėdijausi senio, gėdijausi gyvenimo man teikia-

my patogumų, o jam — skurdo. Jaučiausi, lyg būčiau kažką iš jo atėmęs, ką turėčiau gražinti, ir pradėjau save klausinėti, ar tai negalėtų būti tas kailinis paltas?

Bet mano svarstymai nutrūko, nes senis sustojo ir žiūrėjo į vitriną. Mes buvome tik praėję Maubeuge aikštę ir įsukę į St-Germain bulvarą, kuriame buvo pilna žmonių. Galėjau nepastebimas priartėti. Ten buvo elegantiška cukrainė, ties kuria jis buvo sustojęs, ir mano nustebeimui, jis, ilgai nesvarstęs, lėjo vidun. Aš atsistoju prie vitrinos tarp mėlynai sušalusiu gatvės berniuku, kurie buvo įsigilinę į ten išdėstytą jiems nepasiekiamų gėrybių reginį. Mačiau, kaip senis atsargiai atmezgė savo nosinę ir padėjo vaiko sidabrinį ant stalo. Vos spėjau šalin pasitraukti, kai jis vėl išėjo su raudona cukrainės tutele rankoje. Skubiais žingsniais jis nutolo Jardin des Plantes kryptimi.

Aš buvau taip nustebejęs visa tuo, ką mačiau, jog smalsumas mane varė jį pasekti toliau. Viename skersgatvyje už Hopital de la Patie jis sulėtino savo žingsnius, ir aš pamačiau jį dingstantį viename sename, apšepusiame name. Porą minučių palaukęs, apgraužomomis perėjau tamsų įėjimą, užlipau kilbančiais laiptais ir sustojau prie pusiau atvirų durų. Lediniai šaltas kambarys, trys apdriškę vaikai, aptūpę žėrinčių anglių puodą, kampe vienintelis baldas — geležinė lova, ant sienos virš jos — krucifiksus ir rožančius, prie lango — Madonos paveikslas tarp margų popierinių gėlių — aš buvau Italijoje,

mano vargšėje tremtinių Italijoje. Gryniausia toskaniečių tarme man atsakė vyresnioji sesutė, jog Don Gaetano gyvenęs pačiame viršuje, palėpės kambarėlyje. Aš pasibeldžiau ten ir, niekam neatsakius, atidariau duris. Kambarys buvo ryškiai apšviestas ugnies, kuri liepsnojo krosnelėje. Nugarą į duris atsukęs, prie ugnies klūpojo Don Gaetano, šildydamas mažą keptuvėlę. Viduryje, priešais krosnelę, gulėjo senas čižūnys, užtiestas gerai žinomu abručišku apsiaustu. Šalia, ant grindyse paskleisto laikraščio, buvo išrikuota visa gausybė skanėstų: apelsinų, džiovintų vynuogių, migdolų, riešutų, ten gulėjo ir raudonoji cukrainės tutele. Dabar Don Gaetano dėjo keptuvėlę gabaliuką cukraus, maiše medine lazdele, ir girdėjau jį kalbantį įtikinančiu balsu:

— Che bella roba, quanto è buono questo latte con lo zucchero, non piangere, anima mia, adesso è pronto (koki puikus dalykas, kaip gerai turėtų būti pienas su cukrum. Neverk, širdele, netrukus paruošim).

Kažkas tyliai suklibdėjo po abručiškuoju apsiaustu, ir mažą juoda ranka siekė tuteles.

— Prima il latte, prima il latte, — įspėjo senis. — Non importa, pigliati una (pirma pienas, pirmas pienas! Na, nesvarbu, paimek vieną) — užjaučiančiai nusileido ir ištraukė iš tuteles didelį pakeptą migdolą; mažoji ranka dingo, ir po apsiaustu pasigirdo triauškėjimas. Don Gaetano įpylė į puoduką šilto pieno ir atsargiai pakėlė apsiausto skverną. — ten gulėjo beždžionėlė dusulinga krūtine ir karščių spindinčiomis akimis. Jos veidas buvo pasidarys toks mažas, toks sunykęs ir pilkas, kaip pelenai! Senis paėmė ją ant kelių

ir atsargiai kaip motina, įlašino porą šaukštų karšto pieno. Beždžionėlė abejingomis akimis žiūrėjo į skanėstus ant laikraščio ir išsiblašiusi grabalojo Don Gaetano barzdą. Ji buvo tokia silpna, jog vos begalėjo tiesiai išlaikyti savo galvą, ir protarpiais taip kosėjo, jog net jos maža liesa krūtinėlė drebėjo ir ji abiem rankom griebėsi už smilkinų. Don Gaetano liūdnai lingavo galvą, atsargiai vėl paguldęs savo mažąjį pacientą.

Silpnas raudonumas perbėgo senio veidą, kai jis pastebėjo mane. Aš pasakiau, jog atsitiktinai eidamas pro šalį, jį pamačiau įeinantį vidun, ir todėl išdrįsau pasekti laiptais, kad galėčiau pasakyti labą dieną ir duoti sava naująją adresą tikėdamasis, jog jis ir toliau galėsias pagroti. Nesulaukijamas tuo metu pasidairiau vargonėlių, ir Don Gaetano supratęs pareiškė, jog jau nebegrojas — dabar dainuojas. Aš pažiūrėjau į brangią malkų krūvą prie krosnelės, vilnėne antklode nuo šalčio užtiestą langą, skanėstus ant laikraščio — ir supratau.

Beždžionė sirgo jau tris savaites — "la febbre" — pareiškė senis. Mes suklaupeime iš abiejų guolio pusių, ir sergas gyvulėlis pažvelgė į mane su tyliu pagalbos prašymu. Jos noselė buvo karšta, kaip sergančių vaikų ir šunų, jos veidas buvo sunykęs ir raukšlėtas, kaip senų moterų, ir akys turėjo visai žmogišką išraišką. Kvėpavimas buvo trumpas, gerkelėje buvo girdimas švokštimas. Diagnozė nebuvo sunki: džiova. Porą kartų ištiesė gyvuliukas susylusias rankas, kaip pagalbos pra-

*) Italijoje dar ir šandien žmonės naudoja krauto nuleidimą nuo visų galimų kūno ir dvasios skausmų, net ir gyvuliams. Neapolyje žinojau vieną beždžionę, kuriai buvo jau du kartų nuleistas kraujas.

šydamas, ir Don Gaetano galvojo, kad jis greičiausiai noris kraujo nuleidimo. Aš mieliau būčiau pasidavęs; kai šiaip aš esu iš principo nusistatęs prieš kiekvieną kraujo nuleidimą, šį kartą būčiau buvęs dėkingas, nes tuo būtų šis tas laimėta. Tačiau aš pergerai žinojau, kaip visa tai beprasmiška ir bandžiau Don Gaetano įtikinėti, jog tai negalima. Deja, aš nežinojau nė kito patarimo. Tuo metu tarp Jardin des Plantes beždžionių prižiūrėtojų turėjau draugą ir jį dar tą patį vakarą atsigabenau konsultacijai; jis pasakė, jog nieko nepadarysi ir jokios vilties. Buvo jo tiesa.

Dar savaitę degė ugnis Don Gaetano mansardoje, paskui ji užgeso, ir senio kambarys vėl tapo lediniais šaltas ir nykus, kaip ir anksčiau.

Žinoma, jis parsigabeno vargonėlius iš lombardo, ir vėl koks variokas įkrito jo skrybėlėn. Jis nemirė badu, ir tai buvo visa, ko jis iš gyvenimo norėjo.

Taip atėjo pavasaris, aš palikau Paryžių, ir Dievas žino, kas atsitiko su Don Gaetano.

Jei ten apačioj, savo kieme, išgirsite melancholiškai grojant senus vargonėlius, priekite prie lango ir duokite vargšui keliaujančiam muzikantui varioką — galbūt jis yra Don Gaetano.

Jei tau atrodo, kad jo vargonėliai tave trukdo, pabandyk, ar iš toliau jie neskambės geriau, bet nepasiusk jo šalin! Jis ir taip išgirsta šiurkščių žodžių, kodėl bent mes negalėtume būti jam draugiški — mes kurie mėgstam muziką!

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI

IŠ JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRAŠINĖJIMO

Rašo

L. JAUNIS ir V. ŽILIS

Jaunius Žiliui

liepos mėn. 24 d.

...Dar apie tą "liberalų vienybę" ir laukiamą jos akstiną ar vaisių — lietuvišką "nacional-liberalinį" žurnalą. Kalbu apie tai, kas labiausiai rūpi.

Pastarajam laiške (liepos 20) man rašėt, kad tautiškai liberali srovė, jei lietuviuose kada ir susijungs, tai tik jaunosios kartos pastangomis. Remdamasis 1958 m. VARP'E išspausdintu ir, anot Jūsų, santarpių "piršliškiems" užsimojimams pakenkiančiu J. Jaks-Tyrio straipsniu, Jūs primenate tuos "ilgai ar net amžinai nepamirštamus praeities konfliktus ir iš jų kilusį nepasitikėjimą". Toliau, lyg gulbės dainą dainuojančio politiko balsu, Jūs aimanuojat, kad "jei mūsų visuomenė kada susikurs srovę, apimanti visus 'nacional-liberalus', tai gal tik tada, kai Jūs, jaunesnieji taip galvojančiai visiškai įžengsite į sceną".

Toks gilesnės liberalų darnos tradicijos pradėjimo perleidimas į jaunuomenės rankas yra dosnus mostas, nepretenzingas, bet ir abejotinos vertės ar net neatsakingas.

Pirmoj vietoj, dabar tebeveikiančios grupės, nors ir kokios mažos jos bebūtų, vistiek savyje palaiko tą separatistinę veiklos tęstinumo dvasią. O tai lengva. Maža, didesnių ambicijų neturinti grupė, turėdama kelis dirbti ir protauti sugebančius žmones, gali būti tikra, kad jai būdinga "nors tik keli, bet mūsų" galvosena ras šiek tiek pritarę, įgalinančių ją vadintis grupe.

Jūsų paminėto J. Jaks-Tyrio straipsnio pasirodymas yra vienas iš daugelio įrodymų, kad taip esti ar gali būti. Nes, jei kas džiūgavo, kad vyresnioji liaudininkų karta pradeda iš lėto trauktis atsargon ir savo vietas užleisti jaunesniems, "praeities konfliktų" mažiau paliešiams ir dėl to praktiškai politikoj tolerantiškesniems partiečiams, tai klydo bent šiuo atveju: seno pobūdžio puolimai tęsiasi jaunų pajėgų pagalba.

Be to apie tai čia norėjau užsiminti. Jaks-Tyrio straipsnis tonas yra daugiau įdomus, negu svarbus. Mažesnių sambūrių atstovai gali būti mažiau atsakingi už padėtį. Tai privilegijos laipsnių skirtumas. Kas, tačiau, iš Jūsų laiško ryškėja ir kas man kelia susirūpinimą, tai stoka ambicijos ir iniciatyvos pačiame tautininkų skajame fronte.

Jūs rašėte, kad vieninga bus, jei iš viso bus, tik jaunoji liberalų karta. Čia man kyla eilė klausimų. Ar tai reiškia, kad gausiausiaji liberalų grupė, būtent, šių dienų tautininkų, pradeda į probleminius dalykus numoti ranka ir palikti

jų sprendimus ateinančioms kartoms? Jei taip, tai kokia to priežastis? Nuovargis? Stoka pajėgų, kilusi iš idejinių klausimų svarstymų apeidimo praity? O gal paties sąjūdžio vadovybė netikėjimas ne tik tokio nacional-liberalų suartėjimo ir susijungimo galimybe, bet ir jo prasme? Ar gal baimė nueiti idejiniame dialoge nuo nepriklausomybinių laikų tautininkijos? Baimė išgašdinti konservatyvumo šalininkus, susirūpinimus išlaikyti savo gretose sentimentų vainiku besipuošiančiuosius?

Tiesa, jaunoji liberalų karta, ar bent jos dauguma tikriausiai ir ateityje sieks darnos ir susijungimo savuoju kulkliu būdu. Tačiau, ar tai reiškia, kad tų uždavinių perdavimas tai ateinan-

čiai kartai atpalaiduos tautininkus nuo reikalo pasistengti palikti istorijai tokio masto minčiųjų-valstybininkų, kurie ir visuotiniams civilizacijos pasaulio vertybės interpretuoti, kurie ir sveikos demokratijos tradicijas mūsų pradedu, kurie dabar, jei ne praktiškai, tai bent teoriškai plotmėje įvertintų mūsų buvusio demokratinio ir autoritetinio gyvenimo nuopelnus ir nuodėmes ir kurie pajėgtų patyrinėti ne vieną aplink mus esantį politinės savivaldos pavyzdį?

Man atrodo, kad būtų didelė nelaimė visai mūsų politinės minties raidai, jei vienintelis tautininkų noras būtų likti vidutiniškais, bespalviais (idejine, ne uniformine prasme — to pavyjaus tikrai nėra), neambicingais, patogiai sau gyvenančiais padariais. Juk sąjūdis bus menkas, jei jo siekliai bus menki. Gal Jūs viso to savo praeitajam laiške ir neimplikavot, bet man tokie klausimai iškilo...

Red. pastaba. Pirmieji "Svarstymų" laiškei buvo "Dirvos" 59 nr.

CHICAGO IR CICERO

• **Olio nuomonė apie lietuvių naujakurius Amerikoje.** Keletą mėnesių prieš Olio mirtį, Dirvos korespondentas turėjo progos paprašyti Olio atsakyti į tokį klausimą: "Ar Jūs, p. Oli, nesigalite, kad Jūs, drauge su kitais Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmūnais sudarėte sąlygą ALT S-gos vadovybei, kurioje daugumas yra naujakuriai?" Olio truputiuką nustebo, išgirdęs tokį klausimą. Aš turėjau savo klausimą pakartoti. Tada Olio pasakė: "Visa naujoji vadovybė dirba daug ir gerai. Peikiti nėra už ką. Reikia tik girti ir padėti".

• **Kun. Dr. Baltinis** priėmė pakvietimą būti Amerikos lietuvių bendruomenės spaudos komisijos nariu ir jau dalyvavo tos komisijos posėdyje, kurs įvyko liepos 25 d. Jaunimo (Jėzuitų) namuose. Buvo jaučiamas (ir girdimas) susirūpinimas dėl neseniai įvykusių tarybos rinkimų ne visai linksmų rezultatų. Aptarta, kaip rūpintis artėjančio seimo garsinimu. Pasigesta konkretnių faktų. Laiko labai mažą. Perskaityti du Barzduko ir vienas Vaitiekūno laiškas. Ten buvo rasta keletas nebologų (nors ir ne naujų) minčių. Kai kas, kad ir gera, bet neįmanoma padaryti. Naujai išrinktoji Amerikos Lietuvių Taryba nutarė (berods, nes tikrai niekas negalėjo ar nenorėjo pasakyti), kad spaudos komisija pasiliktų nuolatine — neišsiskirstytų. Pati komisija nutarė tą klausimą svarstyti po Seimo, bet jau dabar pavedė vienam savo nariui surašyti tokios spaudos komisijos statuto projektą. Dr. Kazys Sruoga paprašė jį atleisti iš sekretorių ir tos komisijos narių. Priežastis: pakviestas ir sutiko

dirbti kultūros fondo sekretariate.

• **Dr. St. Biežis**, vienas iš visiemis gerai žinomų Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vėteranų, yra Margučio radijo sveikatos skyriaus vedėjas. Iš klausius keletą jo paskaitų, kilo du klausimai. Iš kur Dr. Biežis besuranda ir laiko paskaitoms pasiruoti. Juk Dr. Biežis yra beveik "visur esantis". Ir dažniausia pirmininkas. Kitas klausimas: tai kaip galima žmones gydyti per radijo bangas? Pagydyti per radiją Dr. Biežis tikriausiai negali. Bet patarimų, ir labai nenuobodžių, jis moka duoti. Klausiau jo paskaitą, kaip gydyti ir kaip elgtis su bėročiais. Tokių minčių, kaip Dr. Biežio, niekur nebuvau girdėjęs.

• **P. Palčiauskas**, naujakuris, buvęs Kauno miesto viceburmistras, didelis skautų rėmėjas, ilgą laiką dirbo kaip kapinių priežiūrėtojas. Dabar įsigijo biznį — gėralų krautuve, kuri yra 4916 W. 14th St., Cicero, Ill. Prieš tai tą krautuve turėjo taip pat naujakuris — lietuvis, Ciceriškiam Palčiausko užėiga patinka. Simpatiška aplinka, erdvė, be priekaištų švaru, nuoširdus patarnavimas. Palčiausko sūnus Rimas studijuoja elektros inžineriją. Greit baigs. Kitas sūnus Vitas lanko Cicero (Morton) High School. Gabus šachmatininkas. Palčiausko sūnus padeda tėvui. Nenuostabu todėl, kad lietuvių intelektualai yra jo įstaiigos lankytojai. Ponia Palčiauskienė (buvusi mokytoja nepriklausomoje Lietuvoje) taip retkarčiais pasirodo.

• **Kazys Obolėnas**, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs Šaulių Sąjungos laikraščio redaktorius, dabar čia Amerikoje buvo išrinktas (1957 m.) Lietuvių Journalistų Sąjungos pirmininku (prieš jį buvo Vincas Rastenis pirmininku). Kiti tos sąjungos valdybos nariai yra: Salomėja Narkevičiūtė, Vincas Rastenis, Domas Penikas ir Algimantas Šalčius. Tos sąjungos valdyba leidžia biuletinį, pavadintą "Lietuvių Journalistų žinią". Nepriklausomoje Lietuvoje žurnalistų sąjunga buvo gan veikli ir tam tikrais atvejais net svarbi. Lietuviai rašytojai Amerikoje dirba net labai garsiai, gi apie lietuvių žurnalistų sąjungos darbus beveik nieko negirdėti. O juk lietuvių žurnalistų yra apsieiai. Jie gi pri-rašo net du dienraščius ir gerą skaičių savaitraščių ir dukart savaitinių. Tuo klausimu labai įdomų paaiškinimą duoda minėtas biuletinis, kurio ištrauka čia ir duodama.

"Ar dar yra Lietuvių Journalistų Sąjunga? Klausimas visiškai vietoj, kai susitinka pora — trejeta lietuvių laikraštinių. Nors iš tikrųjų nebežinau vieni kitus to ir klausiam. Nebeklausiam — vieni žinodami, kiti nu-

manydami, kad svetimojo žemės ir svetimam klimatui retas augalas tebuoja...

LŽS-gai nepriklauso imtis nei laisvės kovos vadovavimo, nei jos gairių nustatinėjimo, nors tuose dalykuose veikliai reikštis net ir labai dera savo nusimany-mu kiekvienam sąjungos nariui. Tačiau būna atvejai, kad laisvos lietuvių spaudos vėliava, kaip lietuvių spaudos veikėjų reprezentacija, esti reikalinga, kad galėtų būti iškelta greta kitų, tokią pačią kovą vedančiųjų tautų spaudos vėliavų. Tai yra atvejai, kur kaip tik šios "ginklo rūšies" pasirodymas esti reikalingas tarptautinio santykiavimo srityje.

LŽS yra, ir ji tokiais atvejais pasirodo, — daugiausia bendrai su kitais, per Tarptautinę Laisvųjų Journalistų Federaciją (International Federation of Free Journalists — IFFJ), arba ir tiesiog savo vardu. Tos nedažnos ir iš anksto dažniausia nenumatomos progos yra svarbiausias motyvas, dėl ko reikia, kad LŽS, nors kalnų ir nenuversdama, visdėlio būtų. Reikalingas gyvas jos vardas. O kad jis būtų gyvas, reikia, kad spaudoje veik-lūs Kolegos laikytų save LŽS šeim-mos nariais, kad būtų reikala-pasiekiami, kad turėtų nem nepra-simanyta pagrinda teigti kitų akyse, jog mūsų tiek ir tiek yra, ir kad mes būdime.

A D R E S A I:

Visais S-gos ir žinių reikalais:
LŽS — P. O. Box 153
Brooklyn 16, N. Y.
Pinigams siųsti:
Mr. D. Penikas — LŽS
1297 Gates Ave.
Brooklyn 21, N. Y.
Julius Šakelė

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

UGNINIŲ SKRUZDŽIŲ ĄRMIJA
VĖRŽIASI PIRMŲN

Milžiniška pavojaingų Pietų Amerikos ugninių skruzdžių armija grasina užlieti visą JAV teritoriją — nuo Texaso iki Kanados. Devynios pietinės valstybės nuo Floridos iki Louisianos, nuo Missouri iki Arkansas jau užkrėstos. Keliasdešimt milijonų akvų knibžda skruzdėmis. Jos skverbiasi į butus, naikina maistą, graužia drabužius. Jos apni-

ka vištides ir sugrauzia višči-kus. Savo nuodingais įgėlimais užmuša jaunus veršius ir par-šiukus. Karvės baubdamos bėga iš ganyklų, anksčiau žaliavusiose pievose šiandien dygsta šimtai skruzdėlynų.

Laukų darbininkai iš baimės, kad nebūtų įgelti, atsisakinėja dirbti skruzdžių apniktuose javų laukuose. Derliaus nuėmimas

mašinomis vietomis jau sunkiai įmanomas: dalgiai įsminga į skruzdėlynus, sulinksta arba net sulūžta. O sekančią akimirką dideliu greičiu jau lipa mašinos dalimis maždaug šešių milimet-rų ilgio vabzdžiai ir suleidžia sa-vo žiaunas į jų ramybę trukdan-čiojo odą. Tada pasistoja įkastoje vietoje ant galvos, įkiša uode-gą į šviežią žaidą ir įleidžia de-ginančius nuodus. Įkastoji ta greitai pavirsta pūsle, lyg po nu-sideginimo. Po kelių dienų jos vietose susidaro šašas, kuris ne-trukus nukrinta. Odoje lieka bal-ta dėmė. Taip žmogaus kūnas dažniausiai reaguoja į ugninės skruzdės įkandimą.

Tačiau tarp Georgijos ir Flo-ridos ūkininkų yra ir tokių, ku-rie skruzdės įkandimą kiek ki-taip pergyvena. Daugelis žmonių yra jų nuodams alergiški. Ir po įkandimo juos ištinka šleikštū-mas, kvėpavimo sutrikimai, — jų veidai pamėlynuoja ir reikia skubiai šauktis gydytojo. Kar-tais ugninės skruzdės įkastas darbininkas netenka sąmonės ir jį ištinka mėšlungis, kuris liau-jasi tik po 6 valandų. Louisiano-je vieną trijų berniukų ugninė skruzdė įkando į koją. Jis mirė po 29 valandų.

Tačiau dar blogesni yra šių skruzdžių kasmet sukeliami derliaus nuostoliai. Prieš keletą me-tų dar tebežaliavusios pievos jau pagelto ir išdžiūvo. Nes ugninės skruzdės ne tik sunėša šimtus skruzdėlynų, bet išsirausia po žeme takus ir kanalus, kuriuose laikosi sausų metų. Jos sunai-kina augalų šaknis. Iš bulvių, runkelių ir morkų jos iščiulpia sunką, tuo padarydamos milijon-inius nuostolius. Vien tik Ala-bamoje 1957 m. jų padaryti nuo-stoliai siekė apie 25 mil. dol.

Nelaimė prasidėjo, kiek šian-dien žinoma, 1918 metais. Tada Alabamos uoste sustoję krovini-nis laivas iš Pietų Amerikos. Pa-sislėpęs keleivis, kurį jis atgabo-no, buvo ugninė skruzdėlė. Ne-svarbu — jų buvo viena, ar šim-tas — kiekvienu atveju tarp jų turėjo būti karalienė. Nes tik sparnuotos karalienės esti vai-singos.

Po poravimosi periodo jos nu-meta sparnus, įsirausia žemėn ir tuoj pradeda dėti kiaušinėlius. Ji padeda jų 25,000 — ir iš kiek-vieno išsiriti nauja ugninė skruzdė. Jų tarpe apie 250 naujų karalienių (ir apie tiek pat patinelių), kurios netrukus sukuria 250 naujų skruzdėlynų jau su 6 milijonais naujų skruzdėlių. Per dvejus metus iš vienos vienintelės ugnies skruzdės atsiranda 2.5 bilijono alkanų, viską naikina-čiųjų vabzdžių.

1937 m. Georgijoje virš žemės pasirodė pirmieji skruzdėlynai. Ūkininkai sunaikino juos ugnimi ir chemikalais. Tačiau skruzdės nebuvo sunaikintos. Priešingai — jos po žeme skverbėsi į vaka-rus ir šiaurę. Tik 1955-56 m., di-deliems lietus užtvindžius JAV plotus, 10 valstybių pievose, dir-vose, soduose ir parkuose prid-ygo milijonai skruzdėlynų. Viena-me savo žemės akre tūlas ūkinin-kas priskaičiavo 200 metro aukš-čio skruzdėlynų. Vienas aerodro-mas prie Maxwell, Alabama, tu-rėjo būti laikinai uždarytas, nes jame atsirado 150,000 skruzdėly-nų.

Šiomet ūkininkams pagelbėti kovoje su skruzdėmis ateina vy-riasybė. Lėktuvai išpurškia apie 50 mil. svary dieldrino, kuris yra keturiasdešimt kartų stipresnis už DDT. Išpurktoje vietoje, kaip sakoma, trejus metus negalėsi-an-ti išsilaikyti jokia skruzdė. Ta-čiau purškimas turės ir neigiamų pasekų: bus sunaikintos ne tik skruzdės, bet ir bitės bei kiti augalų apvaisinimui naudingi vabzdžiai.

NORINTIEJI VASAROTI

savininkų Stasio Lūžio ir Bru-tenio L. Veito vasarvietėje, kuri randasi saulėtam Cape Code, kreipiasi sekančiu adresu:

Colonial Inn
Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

GRABLER MFG. COMPANY

6565 Broadway

Michigan 1-9260

EAGLE ŽENKLAI IS MAY'S PADIDINA SUTAUPĄS

the MAY co's 2 BASEMENT stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

Mūsų RUGPIŪČIO PALTŲ išpardavimas
DUODA JUMS NAUJĄ, PATOGŲ NEŠIOTI

Trumpa
Žiemos palta
19.98

Didelis pasirinkimas
naujausių stilių,
medžiagų ir spalvų...

Stilius B

Stilius A

Pirkite dabar — 3 patogūs būdai mokėti

1. Atidėtas mokėjimas — patogūs mėnesiniai mokėjimai su tvarkomu. Nemokamai laikomi iki spalio 1 d.
2. Įmokėjimas išlaikys jūsų patį Will Call — kol yra reguliarai mokami mėnesiniai mokėjimai.
3. Charge jūsų sąskaitai — išsitrinkite savo palta dabar, gausite sąskaitą lapkričio 1 d.

Parodyti stiliui
8 iki 18 dydžiuose

Stilius A:

Zibeline su tikru Mouton avies kalnieriū, kick-pleat, megzti rankovų galai ir su puikiu užsegimu, 8 iki 18 dydžiai, šviesiai pilky, tamsiai pilky, beige, raudonų ar mėlynų spalvų.

Stilius B:

Dviejų guzikų eilių zibiline trumpas paltas su nauju Angora mezgimu ant kšienų ir kalnieriū. Šiltas quilt pamušalas su šiltai rankovų galais. Oxford pilkos tiktai 8 iki 18 dydžiuose.

Taip pat daug kitų stilių panelėms ir moterims, kainos nuo 13.98 iki 29.98

Paštu ir telefonu užsakymai priimami... Šaukit CH 1-3000
The May Co.'s Basement
Women's and Misses' Coat Department — Downtown and On the Heights

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

THE YODER
COMPANY

CLEVELAND, OHIO

CLEVELAND APYLINKĖS

Bendruomenės rengtoji lietuvių dienos

buvo priimta rezoliucija dėl Amerikos Balso lietuviškos programos siarūnimo. Į ją jau atsiliepė senatoriai J. Lausche ir J. Briker, kongresmanai F. Bolton ir Feighan.

Padėka

Reiškiame labai nuoširdžią padėką visiems mūsų prieteliams už skaitlingą dalyvavimą ir prisidėjimą paminėti mūsų 35 metų vedybų sukaktį. Taip pat ačiū visiems prisijungusiems gausybę sveikinimų ir linkėjimų.

Ona ir Kazys Karpiai

Inžinierius Pijus Žiūrys ir ponis, ilgamečiai lietuviškų reikalų puoselėtojai, tapo OPEROS REMEJAIS, paaudkodami "Fausto" operos spektakliui \$25.00. Rengėjai šiems tauriems lietuviams reiškia nuoširdžią padėką.

Parėmė skautus

Be jau paskelbtųjų, į Clevelando Skautų Tėvų Komiteto vėjų dar atsiliepė: po \$20.00 — Alto Clevelando sk. ir JAV Liet. Bendruomenės Clevelando sk., po \$10.00 — Dr. V. Adomavičius

SKAUTAI

• Prieš kurį laiką Chicagoje gyvenęs inž. pskt. Vyt. Sliūpas liepos 22 d. išvyko Liberijon, Afriką. Clevelande iš jo gautas atvirukas įmestas Dakare, Senegale. Lėktuvu skrendas Vytautas rašo:

"Šiuo metu skrendu Maroką pakraščiu iš Lisabonos į Dakarą, iš kur tęsiu kelionę į Liberiją. Sunku net tikėti, kad dar tik prieš 22 val. buvau N. Y., o dabar jau virš Afrikos. Oras gražus, matomumas puikus. Ypač graži buvo Lisabona! Skridimas žavėtinai. Linkėjimai Clevelandui!"

• Ukrainiečių Skautų S-ga pranešė Brolių Užsienio Skyrui, kad ji Lietuvos Skautijos 40-mečiui pagerbti IV-jon Tautinien Stovyklon sučiausia savo skautų skiltį su vadovu. Kartu pranešama, kad ukrainietės skautės TS stovyklausi savaitgaliais.

Vėliausiomis žiniomis mūsų skautų Tautinėje Stovykloje stovyklausi vengrai, lenkai, Irano Vyriausiojo Skautininko Pavaduotojas, ukrainiečiai ir rusai.

• Vyriausiosios Skautininkės GABLOJE Seserijos vadovės paskelbtą Jubiliejinių Metų Ženklo programą. Seserijos vadovės ir skautės atžymi Jubiliejinius metus įsigydamos Jubiliejinių Metų ženklą (JMŽ). Laikas: nuo 1958. VIII. 15 iki 1958. XI. 23. Tautinės Stovyklos dalyvė, įsigijusi JMŽ, gauna "Jubiliejinės Skautės" vardą. JMŽ programą sudaro 40 punktų, kurie simbolizuoja 40 lietuviškosios skautijos metų. Programa suskirstyta į 4 dalis, pavadinimas dešimtmečiais.

• Chicagoškiečių jūrų skautės J. Kregždaitė ir D. Urbonaitė ir jūrų sk. A. Aglinskis ir G. Rėdaitis dalyvauja "pingvinų" klasės pastatų regatoje, kurias ruošia Columbia Jacht-Klubas. Gero vėjo jauniems pasiryžėjusiems!

• Chicagoškiečių jūrų skautijos būkle išskabinta pasižymėjimo lenta ir juosta, kurias mūsiškiai laimėjo prieš kurį laiką vietos jūrų sk. generaliniame patikrinime. Tautinė Amerikos Skautų Taryba (National Council of B. S. A.) šiais trofejais atžymėjo tiek vieneto tiek ir pavienio mūsų jūrų skautų pavyzdinę skautavimą.

• Liepos 26 d. vidurnaktį jūrų skautai — vyr. vlt. K. Butkus ir vlt. G. Bubelis davė jūrų budžių žodį, o jūrų budžiai J. Markelis ir kun. J. Raibutis, SJ. — jūrų skt. žodį. Apeigos atliktos Michigano ežere. Jas pavadė ir atitinkamą žodį tarė jūrų vyr. skt. dr. K. Aglinskis.

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

su ponis (Akronas), Dr. Degešys ir LVS Ramovė. Po \$5.00 — p.p. T. ir V. Česnas, Dr. Wilnams, P. Sukys, V. ir K. Barauskai, P. Mikoliūnas, P. Gruodis, D. Melinauskaitė, Plechavičiai, J. Gražulis, Dr. Maurukas (Elyria) ir Staple Cleaners, \$4.00 — M. Kazlauskienė.

Visiems aukotojams Tėvų Komitetas nuoširdžiai dėkoja. Vagius bus vykdomas iki rugpjūčio 15 d.

Jaunųjų menininkų koncertas

Neo-Lituanijos Korp. rengiamas dainininkės Jinos Varytės ir pianisto Antano Smetonos koncertas įvyks rugpjūčio 7-ą dieną 7 val. 30 minučių Severance Chamber Music Hall, 11101 Euclid Avenue.

Dainininkė Jina Varytė, kuri koncertuoja Clevelande pirmą kartą, dabartiniu metu studijuoja dainavimą garsiajame Curtis Institute of Music Philadelphiaje, į kurį priimami tik pasižymėję muzikai. Clevelando debutui ji yra parinkusi ypatingai įdomią programą, susidedančią iš lietuvių kompozitorių harmonizuotų liaudies dainų, klasikinių kūrinių ir operų arijų (jų tarpe yra ir garsioji "Aidos" arija "Mano dievai").

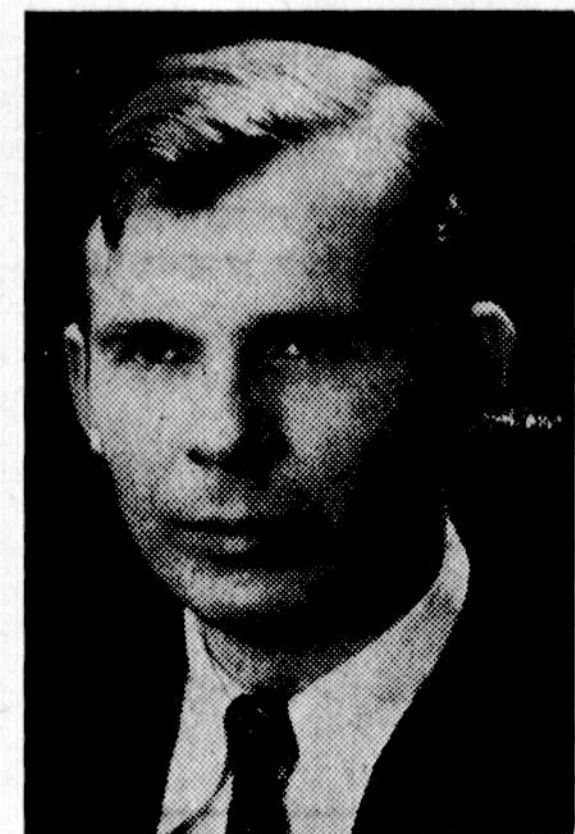
Antanas Smetona dabartiniu metu studijuoja Mannes College of Music New Yorke. Jo programą sudaro Chopino, Beethoveno ir Čiurlinio kūrinių. Abu jaunieji menininkai gimnazijas ir konservatorijas yra baigę šioje šalyje.

Marė Narušienė,

iš Toronto, porą savaitių viešėjo Clevelande pas savo seserį ir jos vyrą Rukšėnus. Ponia Narušienė rūpinasi persikelti į JAV.

Pas Karpiaus

keletui dienų paviešėti atvyko Karpiaus vyresnis brolis Antanas, iš Milwaukee, Wis.

Alfonsas Gečas,

Chicago Lietuvos Operos chormeisteris. Fausto Operos spektaklis įvyks Clevelande, Masonic Auditorium, rugpjūčio mėn. 13 dieną, 7 val. 30 min. vakare. Visuomenė yra prašoma į spektaklį nesivėluoti. Lygiai 7 val. 30 min. visos durys į salę bus uždarytos ir tik sekančios pertraukos metu pavelavusieji galės įeiti.

Didelės lengvosios atletikos varžybos

Šį savaitgalį, rugpjūčio 9-10 d. Clevelande įvyks Vid. Vakarų Sporto Apygardos Lengvosios Atletikos Pirminybės, kuriose dalyvaus Chicago, Detroito ir Clevelando sportininkai. Varžybos vyks visiems žinomame Patrick Henry stadione, Arlington Ave., prie E. 123 St. Pradžią: 3 val. po piet, šeštadienį ir 1 val. po piet sekmadienį. Visus kviečiame atvykti.

Keistas skandalas policijoje

Clevelande, kaip ir daugely kitų miestų, yra atokios vietų, kur meilužiai, dažniausia automobiliais nuvažiuoję, praleidžia valandas "iki gaidelių", pasislėpę nuo negeistinių akių. Daugiausia tokius "meilužių slėnius" lanko vedę vyrai su svetimomis moterimis arba atvirkščiai.

Kad ten nevyktų per daug skandalingų dalykų, tokioms vietoms tikrinti yra paskirta neuniformuota policija, turinti teisę nusizengėlius areštuoti.

Tokius "meilužių slėnius", de ja, neretai aplanko ir plėšikai, kurie naktį užpuolę porėles automobilyje išlupa pinigų, o nukentėjusieji tyli, nepraneša po-

licijai, vengdami šeimyninių skandalų.

Blogiau tačiau atsitiko vienai porėlei, kur policija pati sukėlė vieną skandalą, atkreipdama dėmesį į kitus dalykus.

Vienas jaunas vedęs policininkas leido naktį viename tokiaime slėnyje su policijos nuovados tarnautoja. Kitas jaunas policininkas su draugu, tikrindami automobilius, pataikė užėiti ir tą porėlę. Policininkai vienas kito nepažinojo. Kai jis parodė automobilyje sėdinčią porėlę savo policijos ženklą, viduje sėdįs parodė jam savo ženklą, kad ir jis policininkas, ir pasakė negeistinam svečiui eiti "po velnių". Kai tas skubiai nepasišalino, įjėdu vienas kitą ir apdaužė — ir rytojaus dieną jų incidentas atsidūrė policijos viršininkų žinioje. Mergina neteko vietos policijos nuovadoje, ir abu policininkai taip pat atstatydinti iš tarnybos.

Tuo dar nesibaigė: policijos vyresnybė pradėjo galvoti ir paskelbė tiems, kurie "meilužių slėniuose" buvo apiplėšti, kad jie ateitų paliudyti be pavojaus, kad jų paslaptys iškiltų viešumon; mat, viršininkai nori susekti, ar kartais ne naktiniai policininkai įsigudravojo besimyluojančias porėles apiplėšinėti, reikalaudami pinigų už išvengimą arešto ir skandalų...

Policijos vyresnybė taip pat pradėjo griežčiau tikrinti į policijos tarnybą stojančius vyrus. KSK.

WHEN BUYING OR SELLING A HOUSE

Use our Escrow Service
Protect both parties
in the deal

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF ŠILDYMA ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra 1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio Tel.: HE 1-6344

Į šiaurę nuo St. Clair, East 125 gatvės rajone, GERAS VIENOS ŠEIMOS NAMAS

4 miegamieji, gaso pečius, garazas, arti autobusų linijos. Prašo \$12,500.

Turime ir daugiau gerų pirkinių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ

Wm. T. Byrne — Real Estate 1535 Hayden Ave. MU 1-6100 ar namuose KE 1-4080 (k.)

Parduodamas namas

East Cleveland naujai besikuriančioji lietuvių kolonijoje, prie labai gerų susisiekimo kelių, parduodamas geram stovy 9 kambarių namas su visais patogumais.

Kreiptis į savininką (anglų kalba) telef. FO 1-0164. (59)

Išnuomojamas kambarys

su maistu vyrui. Sviesus ir didelius, su visais patogumais. Skambinti tarp 5 ir 8 val. vak. UT 1-6349.

Išnuomojamas butas

5 kambarių, pirmame aukšte. Priimami tik suaugusieji. Kreiptis į savininką (antrame aukšte) tarp 9 ir 12 val. ryto. 1360 East 68 St.

Išnuomojamas butas

4 šeimų name, E. 124 St., į pietus nuo St. Clair. Yra keturi kambariai, žemai. Gaso šildymas ir garazas. Šaukti: ER 1-1648. (61)

DEMESIO GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjams nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklių. Maistą kartu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit savo brangių siuntinių į neaiškias, siūlančias tarpininkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0836

Išnuomjami 2 kamb. su virtuvė ir baldais. 923 E. 144 St., tel. MU 1-6509. (60)

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St. Cleveland 8, Ohio Telef.: LI 1-5466

JUOZO KAMAKIO IR JONO BALEIKOS, ST. CLAIR SHOE STORE.

12915 St. Clair Ave. Batų ir odos parduotuvė, didelis batų pasirinkimas ir žemės kainos negu kitur.

Siuntimui į Europą duodama nuolaida. Batų taisymas paimamos ir pristatomos į namus be mokesčio.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.

Telefonas: GL 1-5875, butas — GA 1-7658.

JOSŲ IESKOMI NAMAI

E. 185 St. rajone. 6 k. vienos šeimos. Gaso pečius. Garazas. Sklypas 50x257. 24 vaisingi medžiai. Kaina \$14,900. Turi paruošti dėl senatvės.

E. 222 St. rajone. 5 k. vienos šeimos. 2 garazai. Gaso pečius. Puikus sklypas. Kaina \$15,900.

E. 76, netoli St. Clair dviejų šeimų, po 4x4 kamb. Dvigubas dengtas porčius. Garazas. Parduodamas dėl senatvės. Kaina \$12,800.

Addison Rd. rajone, į šiaurę nuo St. Clair, 6 šeimų plytų namas. Turi greit parduoti.

E. 125 St. rajone, į šiaurę nuo St. Clair. 4 šeimų plytinis, labai geram stovy. 4 gaso pečiai. Kaina \$31,500.

Kavinė su D-5 leidimu Lorain gatvė. Labai didelė vieta. Mašinų pastatymo vieta. Per \$1000 kas savaitę pajamų. Parduoda dėl ligos. Kaina tikrai prieinama.

Kavinė su D-5 leidimu, rytų pusėj, labai didelė vieta. Geras mašinų pastatymas. \$1,600 pajamų per savaitę. Parduoda dėl ligos.

Globokar Realty 990 E. 74 St. HE 1-6607 (60)

NAMAI PARDAVIMUI

Vienos šeimos 7 kambarių namas Medina Ave. (tarp E. 79 St. ir Ansel Rd.). Dujinis apkūrenimas. Gerams stovyje. Prašo tik \$8,900.

Turime daugiau įvairių namų pardavimui šv. Jurgio ir šv. Kazimiero parapijų ribose ir kitur. Edvardas Karnėnas J. G. Oshen Realty and Insurance Service 1141 Ansel Rd. Cleveland 8, Ohio Telefonai: SW 5-4808 arba ER 1-4732

NEURA PICNIC GROVE

dabar kiekvieną savaitės dieną išnuomojamas gegužinėis-piknikams. Naujai atramtuota šokių salė ir bufetas, didelė sporto aikštė, gražioje apylinkėje, daug vietos automobiliams pastatyti. Skambinti HE 2-1280.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521 Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirinkite, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui Della E. Jakubs & William J. Jakubs Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsmuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo. 6621 Edna Avenue 936 East 185 St. EN 1-1763 KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSON 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

POSĖDŽIAVO P. L. B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA

Sudaryti nauji vykdomieji organai. — Valdybos pirmininku išrinktas K. Drunga

Liepos 26-27 d.d. Vokietijos asmenų švietimo komisija, kurios darbo nuostatus parengs KV ir pateiks juos Tarybai tvirtinti.

Atsižvelgdama į KV-os sunkią finansinę būklę, palyginti silpnas solidarumo mokesčio įplaukas ir realiai skaičydamos su galimybe, kad padėtis gali dar pasunkėti, Taryba leido KV-ai, esant reikalui, persikelti iš Weinheimo į Huettelfeldą, kur gimnazijos rūmų savininko funkcijas KV teisiškai vykdo. Atitinkamų diskusijų metu buvo išsiaiškinta, kad šis eventualus persikėlimas neapsunkina nei KV-os ir, kas svarbiausia, nei gimnazijos biudžeto. Priešingai, buvo išryškinti aiškūs sutaupymai persikėlimo atveju.

Toliau vykusiuose Bendruomenės naujų organų rinkimuose buvo išrinkti:

Krašto Valdybą — Kun. Dr. J. Aviža, E. Simonaitis, V. Sutkus, J. Stankaitis, K. Drunga, Garbės teisman — pirm. — J. J. Ža.

Plačioje dienotvarkėje Tarybos nariams buvo pateikti iš anksto raštiškai paruošti pranešimai: KV-os apžvalginis pranešimas apie 1957-58 metų kadenciją, to paties laikotarpio finansinė apžvalga, KV-os bei gimnazijos balansai ir pajamų išlaidų apyskaitos, 1958-59 metų samatos ir Kontrolės komisijos akto KV-os apžvalginį pranešimą pateikė pirm. E. Simonaitis, finansinę apžvalgą padarė išdėtininkas J. Stankaitis. Kontrolės komisijos akto referavo J. Kriščiūnas. Pranešimus žodžiu dar padarė Garbės teismo pirm. J. Kairys ir Vasario 16-sios gimnazijos l. e. p. dir. T. Gailius. Po šių pranešimų vyko gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo daug kalbėtojų.

Toliau, KV-os 1958-59 metų samatos projekta referavo V. Sutkus, o gimnazijos samata — T. Gailius. Abi samatos, priėmus eilę tarybos narių siūlytų pakeitimų, buvo patvirtintos. Tiek apyskaitas, tiek samatas bediskutuojant, Tarybos nariai kreipė būsimoji Bendruomenės organų dėmesį į taupymo bei racionalumo išlaikymo dar labiau padidėjusį reikalingumą. Vienok buvo nurodyta ir riba, už kurios taupumas reikėtų jau tik veiklos silpninimą. Buvo išreikšta pageidavimu, kad apylinkės ir jų nariai dar daugiau sustiprintų solidarumo mokesčio mokėjimo drausmę. Solidarumo mokesčiai yra vienintelis realus Bendruomenės organų veiklos pagrindas ir drauge svarbus argumentas gauti ir tikėtis paramos iš kitur. Be kiekvieno Bendruomenės nario didelės valios stiprinti savo šios organizacijos pagrindus neapsiejo ir niekad neapsieis nė viena Bendruomenės institucija, švietimo įstaiga bei jų politinis, kultūrinis ar socialinis darbas.

Kadangi buvusioji Vasario 16-sios gimnazijos Kuratorija praktiškai ilgesni laiką jau neveikė, didele dalimi ir dėl reikiamų lėšų stokos Tarybai su apatalsavimu, bet ir su padėka už Kuratorijos narių atliktus darbus, nutarė Kuratorijos buvusiam pavidalė nebeatnaujinti. Vienok buvo anksčiau, kad gimnazijos auklėjimo bei švietimo darbai prižiūrėti bei sverti yra reikalingas kompetentingas konsultatyvinis organas. Tuo tikslu numatyta, kad Taryba išrinks 3-5

Kairys, nariais — J. Laukaitis, kun. Dr. L. Gronis.

Kontrolės komisijon — J. Kriščiūnas, S. Mariūnas, A. Boehm-Krutulytė.

Kadangi ateinančiais metais turi būti pagal Bendruomenės statutą renkama nauja Taryba, posėdžių dienotvarkėje buvo ir Vyr. Rinkiminės komisijos sudarymas. Taryba apsisprendė tuoj tos komisijos dar nerinkti, bet pavesti KV-ai sutarti komisijos vietovę, o 5 jos narius Taryba išrinks korespondenciniu būdu.

Posėdžiai baigti Tautos Himnu. Bendros vakariinės ir pobūvio metu sesijos dalyviai ir svečiai turėjo progos dar asmeniškai pabendrauti ir viens kitam išreikšti pasitenkinimą, kad laisvėje, kur niekas netrukdo pažūrėti, aštriai susikirsti, šios sesijos metu pagrindinis ženklas buvo — ne skirtumus išryškinti "kovinėje itampoje", bet nuosėdžiai ieškoti to, kas jungia ir visiems priimtina.

Pirmajame naujos KV-os posėdyje liepos 28 d. pareigomis pasiskirstyta taip: Pirmininkas — K. Drunga, vicepirmininkas — E. Simonaitis, sekretorius — V. Sutkus, išdėtininkas — J. Stankaitis, narys — kun. Dr. J. Aviža.

NEW YORKAS LIETUVIŲ DĖMESIO CENTRE

E. CEKIENE

Rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 d. New Yorke įvyks Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, į kurį laukiama suvažiuojant iš 19-os laisvų kraštų atstovų, o taip pat atsilankant kelių tūkstančių lietuvių iš pačių JAV.

Liepos 26 d. Org. Komiteto pirm. prel. J. Balkūno bute, seimo baigiamiesiems darbams aptarti, įvyko rengimo komiteto pilnates posėdis, kuriame dalyvavo PLB valdybos pirm. S. Barzdukas ir naujasis Tarybos Prezidiumas: J. Šlepetys, A. Devenienė ir J. Kapočius.

V. Vaitekūnas, Komiteto sekretorius, nušvietė bendrą seimo organizacinį pobūdį bei turinį.

Jo pranešimu, seime numatoma nagrinėti labiausiai šiuo metu mums rūpimi klausimai, būtent:

1. Lietuvių padėtis laisvam pa-

Praeitame Dirvos numeryje buvo rašyta apie vokiečių puskarinį E. Mueller, kuris 11 metų išsilaikė Lietuvos ūkininko daržinėje. Šioje nutrauktoje jis matomas (strėlė nurodyta) tarp lietuvių, su kuriais jam teko dirbti, atstatant Joniškį. Moterys, kaip matome, turi lygias teises su vyrais plytomis nešioti...

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

J. P. P.

De Gaulle energingai kuria vadinamąją penktą respubliką. Iš praėjusios savaitės pareiškimų paaiškėjo jo užsienių politikos kursas: Prancūzija ir toliau likusi Vakarų bloke, tačiau siekianti daugiau nepriklausomumo, t. y. akla nesekianti Londono ir Washingtono nustatytą kursą. Jis nori, kad, prieš bet kurį sprendimą darant, būtų atsiklausta Prancūzijos nuomonės ir išklausti jos pageidavimai.

Viduje — buvo paskelbtas naujos konstitucijos projektas. Jame numatoma nepaprastai padidinti prezidento galią ir apžėti parlamento teises.

Prezidentas bus renkamas elektorių kolegijos septyneriems metams. Kolegijos dydis bus dar nustatytas, ir greičiausiai jame dominuos konservatyvieji provincijos sluoksniai. Prezidentas negali būti pašalinamas, jam leidžiama kandidatuoti neribotą terminą. Jis pats pasiirenka premjerą ir kabinetą. Jis tiesiogiai diriguoja užsienių politiką, tarsi su kitomis valstybėmis ir pasirašo sutartis, jis yra vyriausias krašto ginkluotųjų pajėgų viršininkas. Jis gali paleisti parlamentą, kad matys tai esant reikalinga.

Premjeras lieka tik prezidento diriguojamas administratorius. Premjero paskyrimui ir atleidimui nereikalingas parlamento pritirimas, tačiau parlamentas jį gali ištumti visu atstovų (ne posėdyje dalyvaujančių) balsų dauguma. Kabineto pareik prezidentas ir premjeras. Kabinete negali dalyvauti parlamento nariai.

Parlamento sesijos sumažinamos iki 5½ mėnesių per metus.

Konstitucijos projektas bus pateiktas tautos referendumui rugsėjo 28 ar spalio 5 d. Pirmuoju "penktosios respublikos", ku-

nemaža kliūčių.

Meninė Seimo dalį nušvietė J. Makauskis, pranešdamas, kad rugpjūčio 31 d. Carnegie Hall, bus keturių lietuvių chorų koncertas, pritariant simfoniniam orkestrui. Dalyvaus Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas A. Mikulskio, Dainavos, vad. S. S. deikos, Pirmyn choras vad. K. Steponavičiaus ir Varpo choras vad. S. Gailevičiaus. Dainuos solistai: A. Stempužienė, J. Kriščiūnaitė, A. Brazis ir S. Baranaukas. Daugumoj bus atliekama nauji mūsų kompozitorių kūriniai.

Koncerto salėj telpa 2700 žmonių, todėl bilietais patartina apsirūpinti iš anksto, nes neimama tiek daug išparduoti prie įėjimo.

Apie Seimo metu organizuojamą meno parodą informavo dail. A. Kašubienė. Reprezentacinė rinkinių kūrinių meno paroda bus atidaryta rugpjūčio 28 d. Riverside muziejui, New Yorke. Atidaryme vyks kamerinės muzikos koncertas, kurį atliks A. Kuprevičius — piano, J. Saulius — violončelė ir I. Vosyliūnas — smuiku. Akompanuos jo sūnus Vytenis. Koncerto pradžia 7:30 v. v.

L. Bieliukienė, Banketui globoti komiteto pirm., pranešė apie seimo pabaigai organizuojamą Statler viešbuty iškilmingą banketą ir šokius, kuriame dalyvauti gali net 700 žmonių. Į banketą kvietimus reikia išgauti tik iš anksto pas I. Banaitę (192 Arlington Ave., Brooklyn 7, N. Y. Tel. MI 7-6247) ir pas kitus komiteto narius.

A. Vakselinį pageidaujant, ievksiančioms seimo metu sporto varžyboms PLB Seimo Org. Komitetas paskyrė vienkartinę premiją taure — trofėja.

Provačandos reikalais kalbėjo J. Dzikas.

Posėdžiu pirmininkavo PLB Seimo Org. Komiteto pirm. prel. J. Balkūnas.

rią prancūzai jau pradėjo vadinti "prezidentine monarchija", prezidentu greičiausiai bus išrinktas pats De Gaulle.

JAV įsipareigojimai ginti laisvąjį pasaulį nuo komunistinės agresijos ryškiausiai pastebimi, panagrinėjus po II Pasaulinio karo išvystytą savitarpinės karinės pagalbos sutarčių tinklą. Tos sutartys nėra vienodos savo pobūdžiu ir įsipareigojimų apimtimi, todėl įdomu jas palyginti:

Rio sutartis, pasirašyta 1947 m. rugpjūčio mėnesį; pasirašiusios valstybės įsipareigoja agresijos atveju prieš vieną signatarą teikti pagalbą, užpultajai pa-prašius. Nariai: JAV, Kuba, Hondurasas, Meksika, Gvatemala, Salvadoras, Nikaragva, Haiti, Dominikonų respublika, Kostarika, Panama, Venezuela, Ekvadoras, Kolumbija, Peru, Bolivija, Paragvajus, Brazilija, Čilė, Argentina, Urugvajus.

Siaurės Atlanto sutartis pasirašyta 1949 m. balandžio mėn.; vieno nario užpuolimas laikomas visų signatarų užpuolimu ir eina užpultajam pagalbon. Nariai: JAV, Kanada, Islandija, Norvegija, Jungt. Karalystė, Olandija, Danija, Vak. Vokietija, Belgija, Liuksemburgas, Italija, Portugalija, Prancūzija, Graikija, Turkija.

Anzus sutartis, 1951 m. rugsėjo mėn.; agresija prieš vieną naliečia visus ir "veikiama, pasitinkant bendra pavojų". Nariai: JAV, N. Zelandija, Australija.

Manilos sutartis, pasirašyta 1954 m. rugsėjo mėn., apima Pietryčių Azijos sritį ir Vak. Pacifiką. Agresijos atveju "neatidėliojant tariamasi, kurios priemonės turėtų būti panaudotos bendram apsigynimui". Nariai: JAV, Jungt. Karalystė, Prancūzija, N. Zelandija, Australija, Tailandas, Pakistanas, Filipinai.

Bagdado paktas, pasirašytas 1955 m. lapkričio mėn., yra Vjd. Rytų gynybos organizacija. Irakas techniškai tebėra pakto narys, tačiau vis dar neaišku, ar jis ir pasiliks. JAV, ligi šiol buvusi "stebėtoja", dalyvavusi tik kai kuriose organizacijos komisijose, praėita savaitė pasižadėjo "bendradarbiauti", teikdama karinę pagalbą, tuo praktiškai tapdama nariu. Šiuo metu oficialūs sienatarai yra: Jungt. Karalystė, Turkija, Pakistanas, Irakas ir Iranas.

JAV taip pat yra pasirašiusi eile "dvipusių" sutarčių, įsipareigodama teikti karinę pagalbą užpuolimo atveju: **Filipinu sutarti** — JAV ir Filipinai, **Japonijos sutarti** — JAV ir Japonija, **Korėjos sutarti** — JAV ir Piet. Korėja, **Kinijos respublikos sutarti** — JAV ir Formoza.

BILJETUS FAUSTO OPEROS SPEKTAKLIUI CLEVELANDE RUGSEJO MĖN. 13 D. 7:30 VAL. VAK.

Masonic Auditorium
3615 Euclid Ave.

GALIMA UŽSAKYTI PASTU. UŽSAKYMUS SU PINIGAIS SIŪSKITE:

Nijolė Bartuškaitė,
1893 Rosalind Ave.
East Cleveland 12, Ohio.

Kainos:

Main Floor \$6.00, \$5.00
Mezzanine \$6.00, \$5.00, \$4.00
Balcony \$5.00, \$4.00, \$3.00

Clevelande gyvenantieji bilietus gali gauti pas santaričius ir LIETUVIŲ PREKYBOS NAMUOSE 6933 SUPERIOR AVE.

Dirvos remėjo balsas

UŽBAIKIME DIDELĮ DARBĄ MAZOMIS AUKOMIS!

Visą gyvenimą aš laikiausi vidurinio kelio, nesidairydamas nė į dešinę, nė į kairę, turėdamas prieš akis Lietuvą ir mūsų tautos gerovę. Laikiausi, kaip ir pridera, šio klasto piliečiui, pakankamai išgyvenęs 55 metus. Jei Lietuva vėl taptų laisva, man dar gyvam esant, tai aš, ir norėdamas, vargiai dėl senatvės galėčiau ją pasiekti. Bet ir šiame krašte amžinai ilsėtis man būtų ramiau, jei žinočiau, kad Lietuva nevergiauja, lenkams, rusams ar vokiečiams.

Dvidešimt Neprikl. Lietuvos gyvenimo metų parodė, kaip gražiai Lietuva mokėjo tvarkytis: neatliko ūkio srity nuostabių darbų, savo kaimynų Lietuva buvo žinoma tarptautinėje rinkoje (Anglijos, Vokietijos ir kitų šalių prekyboje) savo geros rūšies žemės ūkio gaminiais. Taip pat kultūros srity, savo mokyklose išlavino ir išauklėjo daug mokytojų jaunų žmonių, kuriais mes, senieji, didžiuojamės. Jie visi dabar skolingi tėvynei už tą kraštą, kurį jiems sukurė ir kurį jiems teikia geresnį gyvenimą ir švaresnius, lengvesnius, darbus.

Per šį (rugsėjo) mėnesį turime užbaigti \$20,000 vaju. Būkime viskam pasiruošę, nes nuolat kylanti įtampa gali ir daug staigmenų atnešti.

Jonas Lietuvninkas,
4213 Massachusetts Ave.,
Baltimore 29, Md.

dangoraižiais, fabrikais ir turtais, bet, anot poeto, "brangi, nes daugel vargų patyre".

Kol gyvas būsiu, darbuosiuos Lietuvos naudai, nors aš jau nebesitikiu jos pamatyti, čia, Amerikoje, išgyvenęs 55 metus. Jei Lietuva vėl taptų laisva, man dar gyvam esant, tai aš, ir norėdamas, vargiai dėl senatvės galėčiau ją pasiekti. Bet ir šiame krašte amžinai ilsėtis man būtų ramiau, jei žinočiau, kad Lietuva nevergiauja, lenkams, rusams ar vokiečiams.

Dvidešimt Neprikl. Lietuvos gyvenimo metų parodė, kaip gražiai Lietuva mokėjo tvarkytis: neatliko ūkio srity nuostabių darbų, savo kaimynų Lietuva buvo žinoma tarptautinėje rinkoje (Anglijos, Vokietijos ir kitų šalių prekyboje) savo geros rūšies žemės ūkio gaminiais. Taip pat kultūros srity, savo mokyklose išlavino ir išauklėjo daug mokytojų jaunų žmonių, kuriais mes, senieji, didžiuojamės. Jie visi dabar skolingi tėvynei už tą kraštą, kurį jiems sukurė ir kurį jiems teikia geresnį gyvenimą ir švaresnius, lengvesnius, darbus.

Per šį (rugsėjo) mėnesį turime užbaigti \$20,000 vaju. Būkime viskam pasiruošę, nes nuolat kylanti įtampa gali ir daug staigmenų atnešti.

Jonas Lietuvninkas,
4213 Massachusetts Ave.,
Baltimore 29, Md.

PARAUDES VYRIAUSIAS JAV TEISMAS

Liepos 10 d. senatorius Eastland (D. — Mass.) savo ilgoje, virš valandos trukusioje kalboje nurodė skaitmenimis, jog Vyriausiasis JAV Teismas nuo 1942 metų, ir ypač Eisenhowerio laikais, smarkiai paraudęs. Tą savo teigimą senatorius pagrindė skaitlinėmis iš 80 įvykių ar bylų. Nuo 1953 metų spalio mėn., kada Warren buvo paskirtas vyriausiuoju teiseju, iš 39 bylų, susijusių su komunistine ar subversyvine veikla, 30 bylų buvo išspręstos taip, kaip nurodė komunistai. Ir tik 10 bylų išspręsta priešingai.

Anot Eastlando, Eisenhowerio paskirti 3 teisėjai laikomi labai palankūs komunistams: Warren 36-3; John Maynard Harlan — 20-14; William J. Brennan — 18-2. Tik 1 vėliausiai paskirtas teisėjas Charles E. Whittaker yra antikomunistas (čia nurodyti skaičiai rodo išspręstas bylas: pirmas skaičius palankiai komunistams, o antras prieš juos).

Anksčiau paskirtus teisėjus senatorius taip grupuoja pagal bylų išsprendimą, pvz. Hugo Black visas 71 bylą išsprendė, ar balsavo taip, kaip reikalavo komunistai, ir nė vienos priešingai; William O. Douglas — komunistų naudai 66, prieš 3; Felix Frankfurter — komunistų naudai 56, prieš — 16; Harold H. Burton (respublikonas, Truman paskirtas) 37 komunistų naudai ir 32 — prieš. Tik Tom C. Clark, iš dabartinių teisėjų, yra antikomunistas.

Tik Dirvą skaičydamas sužinoji, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

Mielam prieteliui

VLADUI APYNIUI

mirus, jo žmoną JONĘ ir brolių JONĄ su šeima nuoširdžiai užjaučia

Al. ir A. Mikolūnai
H. ir V. Senkai

VLADUI APYNIUI mirus,

jo žmoną JONYTEI gilia užuojautą reiškia

Maželiai

VLADUI APYNIUI mirus,

žmonai ir artimiesiems gilia užuojautą reiškia

Balsevičiai